Cumhuriyet

KİTAP

Nâzım açıkladı, o yazdı

Nâzım, 1958 yılında Helsinki'de yapılan Dünya Barış Konferansı'nda bir kadınla tanıştı, adı Joyce Salvadori Lussu. Şimdi 80 yaşında olan bu kadın o zamanlar Nazilere karşı savaşan partizanların liderlerinden biri olan Emilio Lussu'nun eşiydi. Joyce Lussu Nâzım'ı Nâzım da onu beğenmişti. Avrupa'nın çeşitli kentlerinde 5 yıl içinde çeşitli kereler bir araya geldiler. Bu güzel kadın Türkçe bilmiyordu, aralarında Fransızca konuşuyorlardı. Nâzım şiirlerini anlatıyor o da not tutuyordu. Nâzım'ın İtalyancaya çevrilmesi işte böyle gerçekleşti. Joyce Salvadori Lussu ile arkadaşımız Petek Kurtböke Adriyatik sahilindeki evinde görüştü.

12, 13. sayfalarda

Şaşkınlıktan şaşkınlığa

Bugün bilime olan saygımız, ona karşı bir korkuyu da içinde taşıyor. Saygımız büyüdükçe korkumuz artıyor. Çünkü bilinemeyenden anlaşılamayandan korku doğaldır. Ve artık bilim dünyası bizim dünyamızdan ayrılmıştır; onun içine giremeyiz. Başka bir deyişle demokratik özgürlüklerimiz ve yaşam biçimimize yabancı bir otoritedir bilim dünyası. Oysa Paul Feyerabend buna karşı çıkıyor. Feyerabend yeni yayımlanan "Özgür Bir Toplumda Bilim" adlı yapıtında halkın bilimsel projelerin tartışılmasına katılabileceğini söylüyor.

Melih Cevdet Anday'ın yazısı,
5. sayfada

M. A. KILIÇBAY TÜRKÇEDE İKİ KİTABI ÇIKAN TARİHÇİ GEORGES DUBY İLE KONUŞTU

Evlilik nasıl kuruldu?

DOĞA BAHÇESİ - BAŞARISIZ AŞK GİRİŞİMİ (15. YY. MİNYATÜRÜ)

TAHSİN YÜCEL ELEŞTİRİNİN ABC'SİNİ ANLATIYOR

Yazınla ilgili herkese...

Eleştirinin ABC'si / Tahsin Yücel / Simavi Yayınları / İstanbul 1991 / 116 s.
9.000 TL.

MUZAFFER UYGUNER

Eleştiri konusu her an tartışılan bir konudur. Tahsil Yücel, Eleştirinin ABC'si adlı kitabında, konuya başlangıcından eğilmeyi uygun bulmuştur. Kitapta, eleştiri üzerinde durulmakta ve belirli bir oylum içinde konu aydınlatılmaktadır. Eleştirinin bütün boyutlarını çok ayrıntılara girerek ortaya koymak için geniş boyutlu kitaplar gerekmektedir elbette. Yücel'e göre "eleştiri sözcüğü iyi şeyler çağrıştırmaz genellikle; çünkü günlük dildeki kullanımlarının en az yüzde doksan beşinde 'yergi' anlamına gelir" /.. / "Yazın alanında da durum böyledir, hatta daha da kötüdür: Politikacıyı eleştirmek 'politik' bir etkinlik, politikacıyı eleştiren kişi de 'politikacı' sayılabilirken, yazın eleştirisini yazınsal bir etkinlik, yazın eleştirmenini yazın adamı saymayan yazın adamları pek çoktur; üstelik, ozanlar, romancılar, yazın adamı niteliklerini yitirmekten korkmadan, eleştirmene veryansın ederler" (s. 5). Yücel'in bu söyledikleri gerçeği yansıtmaktadır. Zaten, Yücel de La Fontaine'den alıntılar bile yaparak bunu daha aydınlık ve belgesel olarak ortaya sermektedir. Bir kişi ya da kitap konusunda hep olumlu yazması gerekiyor bir eleştirmenin; yoksa o yazarı ya da o yapıtı anlamamışlıkla suçlanıyor. Bir eleştirmen, hep olumlu yazar da bir yerde bir olumsuzluğa değindi mi yandı. Oysa, eleştiri bir bakıma bir yargılamadır. "Eleştirinin 'yargılama'sı her şeyden önce bir anlamlandırma ve değerlendirme çabasıdır. Bu nedenle, eleştiri bir tür 'okuma' daha iyisi bir 'yazı' türü olduğuna göre 'bir okuma deneyiminin aktarılması' olarak tanımlanabilir" (s. 6). Ama eleştirinin birçok tanımı yapılmaktadır ve Yücel de bunlar üzerinde biraz durmuştur. Eski çağlardaki yazarlardan, onların yapıtlarından örneklemeler yapmıştır bu konuda.

Yücel, bu kitabında, öncelikle yazın yapıtlarına yaklaşım biçimi, bu konudaki temel yönelimleri ve yöntemleri açısından "ele" aldığını belirtmiş ve "belirli yaklaşımları sınıflandırıp değerlendirmeye" çalıştığını açıklamıştır kitabın girişinde. Ona göre kurallara uyarak yapılan eleştiri ile kendi bağıntılarına göre yapılan eleştiri vardır. Birincisine dış eleştiri, ikincisine de içsel ya da iç eleştiri demiştir. Dış eleştiri, "yazın, dil ve töre kurallarına, çağdışı ya da öncülü olan başka yapıtlarla yakınlık ya da uzaklıklarına, tarihsel koşullara, yazarının yaşamına, soyuna sopuna vb. göre" yani kendi dışında kalan verilere göre yapılan değerlendirmedir. İç eleştiri ise "kendi kendine yeterli bir bütün sayarak kendi içinde, kendi öğeleri arasındaki bağıntılara göre değerlendiren yaklaşımdır" (s. 15). Ayrıntılara giren Yücel, bu terimlerin görel terimler olduğuna da değinmiştir.

Onun üzerinde durduğu bir husus da kuralcı eleştiri, olgucu eleştiri'dir. "Yazın yapıtını önceden belirlenmiş kurallara göre değerlendiren kuralcı eleştiri; yazın yapıtını öncelikle tarihsel, toplumsal ve bireysel verilerle açıklamak isteyen olgucu eleştiri" olarak nitelendirilmiştir. Bu konularda oldukça yeterli temel bilgileri buluyoruz kitapta. Kuralcı eleştiri ile olgucu (olgusal) eleştirinin nasıl temellenip geliştiğini de bazı örneklerle, daha doğrusu yazar ve yapıt adlarını anarak da açıklamıştır yazarımız.

Kitabın bir bölümü olgusal eleştirinin çağımızdaki durumuna ayrılmıştır. Yücel, burada, eleştirel yaklaşımların "her zaman tümüyle bağımsız, tümüyle yeni yaklaşımlar" olmadığını özellikle belirtmiştir. Çağdaş olgusal eleştirileri

1. Kaynak eleştirisi
2. Oluşum eleştirisi
3. Toplumbilimsel eleştiri
4. Ruhbilimsel eleştiri

olarak dört nala ayırdığı gibi İç eleştiriyi de

1. Yazınbilim
2. İzlekçilik
3. Gösterge çözümleyim
4. Yazınsal göstergebilim

olarak dört dala ayırmıştır. Kitapta, bu dallar konusunu oldukça ayrıntılı biçimde ele alıp sergilemiştir.

Görülüyor ki eleştiri, öyle tekdüze bir yazın türü değildir. Romanda, öyküde, şiirde nasıl her sanatçının kendine özgü bir yöntemi, anlayışı var ve buna göre yapıtını ortaya koyuyor ise eleştiride de çeşitli görüşlere göre değerlendirme yapılabilir. Bunların hepsinin bir arada düşünülmesi, bir yapıtın ya da yazarın böylece değerlendirilmesi de söz konusu olabilir. Fakat eleştirinin fazlaca sevilmemesi, eleştirmenin yazar bile sayılmaması, ortaya koyduğu yapıtın basılma olanağının bulunmaması ve bunun sonucunda da emeğinin boşa gitmesi göz önünde tutulursa, böyle bir çalışmaya kimsenin girişeceği umulamaz ülkemizde.

Tahsin Yücel, eleştirinin ne olduğunu, ne olması gerektiğini ve eleştiride nasıl yöntemlerin kullanıldığını ortaya koymuştur bu kitabın da. Eleştirinin ABC'si, bir bakıma bir ABC'dir, bir bakıma da eleştirinin ne olması gerektiğini ortaya koyan bir yapıttır. Bu yöntemlerden herhangi birini ya da birkaçını, hatta tümünü uygulayarak yazınsal değerlendirme yapacak eleştirmenin yetişmesi bir özlemdir, bir umuttur. Yücel'in kitabı, kurulacak eleştiri düzenimizin bir temeli olarak düşünülmelidir. Çalışmalarının değerlendirilip basılabileceğine inanan eleştirmenleri bekliyoruz. □

E. GİRARD/B.KERNEL
ŞU HERİFLER!
(Kevaşelere küçük bir el kitabı)
Karikatürler: Éric HÉLİOT
Çeviri ve yerli heriflere uyarlama: Füsun ERBULAK

"Canınız bir herif mi istiyor? İyi o zaman. Yalnız aman dikkat! Sakın önünüze ilk çıkana takılmayın, çaylaklar gibi. Elinizdeki rehber, gerçek bir "erkekler kataloğu" olarak size şu olanakları sağlıyor:

- Yaşamının herhangi bir döneminde Entel Engin'e yaklaşmayı;
- Sporcu Gürbüz'le vücudunuzu konuşturmayı
- Servis kapısından Maço Mustafa'nın ailesine duhul etmeyi;
- Planlı Programlı Güven'in cebini boşaltıp şutu çekmeyi...

Kısacası, 22 tip heriften herhangi birinin nasıl avlanıp can sıkmaya başlayınca nasıl sepetlenebileceği anlatılıyor bu el kitabında."

cep KİTAPLIĞI
Piyerloti Cad.7-9 Çemberlitaş İstanbul
Tel/Fax: 516 2004 Tel: 516 2005

- 1991 Büyük Mizah Ödülü (Alphonse Allais)!
- *Aktüel* Dergisi'nde tefrika!

Bizi izlemeye devam edin!

OKUR KÖŞESİ

Yayımlanmış 16 çeşit şiirli grafik - kartpostalım var. Dileyenlere gönderirim.

Ercan Baysal:: 346 sakak, 26 / 7 35260 Hatay İZMİR

Seçime katılan partilerin liderlerinden "Kitap" la ilgili en küçük söz duymadık. Lütfedip açıklarlar mı acaba: Okul kitapları için ne . düşünüyorlar? Kitap yasaklamaları hakkında ne düşünüyorlar? Kağıt fiyatları hakkında ne düşünüyorlar?

Kazım Yenise: İZMİR

Ders kitaplarıyla ilgili konulara değinmenizi öneriyorum. Fiyatlarını, kalitesini, ehil insanlarca mı hazırlandığını vb. yazabilirsiniz. Başarılar...

Hasan Hüseyin Durmacan Tarsus/ İÇEL

Kitap - Televizyon etkileşimi üstüne bir şeyler yazabilirim. Eğer sizler de böyle bir çalışma yapmayı düşünüyorsanız yardımcı olabilirim..

Ergin Eker, İZMİR

Not: İlerki sayılarımızda bahsettiğiniz konuya kapsamlı bir biçimde eğilmeyi düşünüyoruz.

CumhuriyeKitap

Koşun! Üç gün sonra Kitap Fuarı kapanıyor.

Sahibi Cumhuriyet Matbaacılık ve Gazetecilik T.A.S. adına **Berin Nadi** ◇ Murahhas Üye: **Emine Uşaklıgil** ◇ Genel Yayın Müdürü: **Hasan Cemal** ◇ Yazı İşleri Müdürü: **Okay Gönensin** Yayın Yönetmeni: **Celal Üster** Yayın Sekreteri: **Mürşit Balabanlılar** ◇ Grafik Yönetmen: **Nazan Tacer** ◇ Reklam Müdürü: **Ayşe Torun**

Dayanılmaz bir Candide

"Sabah Zaferi" (Morning Glory) ve "Afrika Kraliçesi" (African Quenn)'nin unutulmaz yıldızı Katharine Hepburn özel yaşamını uzun yıllar gizledikten sonra 84 yaşında anılarını yazmaya başladı. Ünlü yıldızın çocukluğundan, sahne dünyası ve büyülü Hollywood'a attığı ilk adıma dek uzanan anılar bunlar. Hepburn geçmişiyle ilgili özel olaylara da yer veriyor notlarında: Ludlow Odgen'le başarısız evliliği, Howard Hugues'le fırtınalı bağlılığı, Spencer Tracy'le olan uzun ve karmaşık ilişkisi... Hepburn eleştirmenlerin gözünde, bağımsız ve eleştirici, özgün ve meraklı; hazlarını bir kenara iterek bahçesini eken, "Dayanılmaz bir Candide".

Ben (Hayatımın Öyküsü) Presses de la Renaissance 365 p.

Palomino Molero'yu Kim Öldürdü?

Perulu yazar Mario Vargas Llosa'nın "Palomino Molero'yu Kim Öldürdü" adlı romanı Can Yayınları arasında çıktı. Llosa'nın kitabı adından da anlaşılacağı gibi bir cinayet romanı. Llosa, son derece iyi tasarladığı olay örgüsüyle merakla okunacak bir polisiye öyküye bir edebiyat yapıtının derinliğini veriyor. 1950'lerin Perusu'nda Kuzey çöllerinde hava kuvvetlerine ait bir üssün yakınlarında vahşice öldürülmüş bir asker bulunur. Cinayeti araştırma görevi Teğmen Silva ile yardımcısı Lituma'ya verilir. Lituma için bu cinayet bir dönüm noktası olur çünkü bu onun kötülükle ilk tanışmasıdır... Cinayeti ortaya çıkarmak, büyük bir tutkuya dönüşür, yoksa kötülük nedensiz kalacaktır. Ama tüm çabaların sonu ona acı gerçeği öğretecektir. □

Özür:

Geçen sayımızda Gürsel Göncü imzalı, "Köprü Başını Tutan Bir İsim" başlıklı yazıda sondan üçüncü paragrafta yer alan bir cümle yanlış çıkmıştır. Doğrusu şu şekilde olacaktır, düzeltir, tüm okurlarımızdan özür dileriz.

"Özellikle' öz' leştirilerek bir tür 'Trükçe' haline gelen günümüz yazı dili, hem telifte hem çeviride bütün medyaları mas ederken, spesifik bir alan da olsa, briçte bir Türkçe literatürün, üstelik herkesin anlayabileceği bir şekilde ortaya çıkması umut verici." □

ARREDAMENTO

DEKORASYON

KASIM RÜZGÂRI

• Ağa Han Mimarlık ödülü Genel Sekreteri SUHA ÖZKAN:
"... Bizde yerel yönetim seçimi bir ' açık - çek'e dönüşmüş. Yani, Belediye Başkanı' nı seçtiğinizde bütün yetkileri zımnen devretmiş oluyorsunuz.Dolayısıyla, insanların kent üzerinde hiçbir kontrol ya da söz söyleme hakkı kalmıyor... Bu demokrasi değil; tam tersi." (Suha Özkan ile Ömer Madra konuştu.)

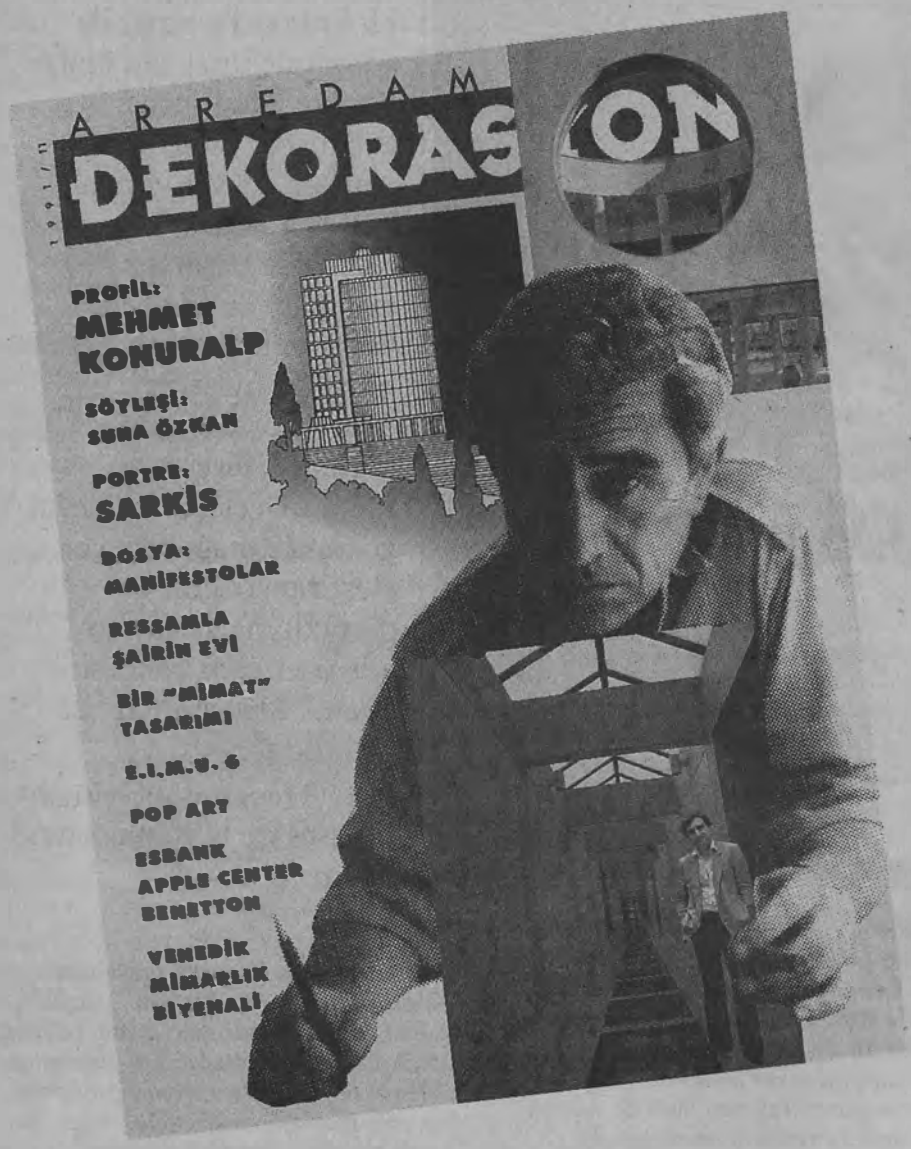

• Uluslararası sanat platformunun önde gelen isimlerinden SARKİS:
" Benim her sene buraya gelmemin sebepleri vardır... Benim için dünyanın en sert yeri, burası. Avrupa ile Asya' nın burun buruna geldiği yer.Tezatlarla dolu bir yer.Bu kadar kültürün birbirine karıştığı ve zor doğurma olan yer, burası! Bu gebelikten mutlaka bir şey doğacaktır ya da bu doğurma olmadan sanat olmayacaktır."(Sarkis ile Beral Madra konuştu.)

• Sağlam Modernist çizgisini 22 yıldır ödün vermeden sürdüren mimar, MEHMET KONURALP:
"... Teknolojiyle çelişen gelenekselle bağlantı kurma örnekleri şu anda Türkiye' nin ' arabesk' görünümünün esas nedeni.Bunlar, pamuk sakallı paşalarla yapılan TV programları gibi.Osmanlı sentezini böylesine ' ucuz ' kaybetmiş olmanın karşısında, şuurlu ve dikkatli, gerektiği kadar ve araştırmanın üretebildiği kadarıyla görmek çok önemli... "
(Mehmet Konuralp ile Atilla Yücel konuştu.)

• SANAT MANİFESTOLARI:
" Ayaklarında modern pantalon, fakat başlarında Romalı erlerin miğferlerini taşıyan itfaiyeciler gibi olmak istemiyoruz; İngiliz kültürünün şemsiye ve silindir şapkayı armağan ettiği zenciler gibi olmak istemiyoruz; karılarımızın Venüs kılıklı vahşiler gibi çıplak dolaşmalarını istemiyoruz!.. "
(SÜPREMATİST MANİFESTO' dan)

" Kahrolsun sanat ! Çok yaşa teknik!
" Din bir yalandır ! Sanat bir yalandır !
" İnsan düşüncesinde sanata bağlı son kırıntıları da yoket !
(DEKONSTRÜKTİVİSTLER' in sloganlarından)

• Venedik Mimarlık Bienali' nin yıldızı 'Büyük JIM' STIRLING:
" İstanbul' da hâlâ dehşetengiz binalar yapılıyor mu ?
Keşke kent merkezinden çok uzaklara gitseler...
Biliyor musunuz; İstanbul' da Venedik gibi kırılgan, kolay mahvedilir bir kent. Çok yazık ! "
(James Stirling ile Han Tümertekin ve Haydar Karabey konuştu.)

BÜTÜN BAYİLERDE ...

BOYUT YAYIN GRUBU

GEÇMİŞİN GELECEĞİ

Şaşkınlıktan Şaşkınlığa

Özgür Bir Toplumda Bilim / Paul Feyerabend

Çeviren: Ahmet Kardam / Ayrıntı Yayınları

MELİH CEVDET ANDAY

Bugün bilime olan saygımız, ona karşı bir korkuyu da içinde taşımaktadır. Saygımız büyüdükçe bu korkumuz da artmaktadır. Çünkü bilinemeyenden, anlaşılamayandan korku doğaldır. Ve artık bilim dünyası (buna bilim adamlarının dünyası da denebilir) bizim dünyamızdan ayrılmıştır; onun içine giremeyiz, ona karışamayız, hele onu hiç eleştiremeyiz. Başka bir deyişle demokratik özgürlüklerimiz ve yaşam biçimimize yabancı bir otoritedir bilim dünyası. İşte elimizdeki kitabın yazarı Paul Feyerabend buna başkaldırmaktadır, "Halk, başarıya giden mevcut yolları bozmaksızın bilimsel projelerin tartışılmasına katılabilir" diyor. Demek, Kafka'nın girilemez olan kâbus şatosunda bizim de yerimiz vardır, olmalıdır.

Sadece bu özet tanıtımın bu kitabı ilginç olmaktan çıkaracağını biliyorum; bunun için de diyeceğim ki, okumaya başlar başlamaz büyüsüne kapılıverdiğim "Özgür Bir Toplumda Bilim" günlerdir elimden düşmüyor, öğrendiklerim ise bende yepyeni düşüncelerin doğmasına yol açıyor, bilim tarihini baştan başlayarak gözden geçirme gereksemesini duyuyorum. Bilimler ilerliyor, bilimleri kuran buluşlar, yeni buluşlar tarafından eksitiliyor; ama bu yüzden bilim tarihi, artık bilimsel ussallığa sığmayan eski buluşların, deyim yerinde ise, bilimdışı'nın tarihi olma durumuna düşmüyor. Burada şaşırtıcı bir süreç söz konusudur: Bir zamanlar doğruluklarından hiç kuşkulanılmayan, ama yeni buluşlarca eskimiş duruma düşen eski buluşlardan bu yeni buluşlara geçişte bize inancımızı değiştirmekte yardımcı ya da etkin olan nedir? Bu soruyu "sağduyu" diyerek yanıtlamamız pek yerinde olmayacaktır. Çünkü, diyelim, dünyanın dönmediğine ilişkin inancımız da sağduyumuza dayanıyordu. Yoksa sağduyumuz da değişiyor mu? Sağduyu nedir?

İşte, elimizdeki kitap yer yer bu gibi felsefi boyutlara uzanmaktadır. Galileo'nun, İki Temel Dünya Sistemi Üzerine Diyalog adlı yapıtında, Kopernik'in rolünü oynayan Salviati, Kopernikçilerin sayılarının azlığı karşısında şaşkınlığını dile getiren Sagredo'ya şöyle diyor:

"Pythagorascı görüşün (yerkürenin hareket ettiğini söyleyen görüşün) bu kadar az sayıda yandaşı olması seni düşündürüyor, ben ise, bugüne dek nasıl oluyor da bu görüşü benimseyerek onun peşi sıra gidenler olabiliyor diye şaşıp kalıyorum. Kaldı ki, bu görüşe sahip çıkarak onu doğru kabul edenlerin bu seçkin sergilerini de doğrusu hiç takdir edemiyorum: Duyularını, hem duygusal deneyimin hem de usun onlara açıkça tersini gösterdiği bir şeyi, salt zekâ gücüne dayanarak yeğleyecek kadar zorlamışlardır... Yıllık harekete açıkça ters düşen deneyimlerin gözle görülür gücü gerçekten de o denli büyüktür ki, Kopernik'in usun duyum karşısında büyük bir zafer elde etmesini sağlayabildiklerini düşündüğümde, şaşkınlığım sınır tanımıyor."

Demek oluyor ki, bilim tarihi, şaşkınlıktan şaşkınlığa düşmemizin tarihidir. □

90'LI YILLARIN ÇALIŞMA YAŞAMINA EYLEMLİ OLARAK GİREN BİR KONU:

Memur sendikacılığı

Memurlar ve Sendikal Haklar/ Prof. Dr. Mesut Gülmez/İmge Kitabevi Yayınları Kasım 1990, Ankara/318s.

İSMAİL BAYER*

Memurların sendikalaşmasına ilişkin 60'lı yıllardaki kısa süreli deneyimlerden sonra, 90'lı yıllarda çalışma yaşamının gündemine yeniden hızla eylemli olarak giren bir konu memur sendikacılığı.

Memur sendikacılığı konusunda, bugün yasal bir düzenleme yok. Ancak yasal düzenleme gerekliliği sürekli zorluyor.

Anayasada memurların sendika kurabilmelerini engelleyici bir düzenleme yok. Onaylanan, uluslararası sözleşmeler çerçevesinde memurların sendikal örgütlenmeleri nasıl gerçekleşecek? Yasal düzenleme olmaması, memurların sendikal örgütlenmelerinin engellenmesi veya önlenmesi sonucuna bizi götürebilir mi?

İşçilerin örgütlenme ve toplu iş sözleşmesi, grev haklarını düzenleyen 2821 ve 2822 sayılı yasalar çerçevesinde memur sendikacılığını değerlendirmek olası değil.

Değişik kesimlerdeki memurların, sendikalaşma girişimlerini ve bu girişimlerin idari organlarda ve yargı organlarındaki gelişen serüvenini yaklaşık iki yıldır sürekli olarak sadece basından izliyoruz. Memurların örgütlenmeye yönelik değişik eylemleri, gösterileri de konuyu sürekli gündemde tutuyor.

Memurların sendikal hakları ve sendikacılığı konusunda başvurulacak Türkçe kaynak da hemen hemen hiç olmadığından, bu girişimlerin ve tartışmaların nasıl sağlıklı bir şekilde değerlendirileceği de söz konusu.

İşte, gündemdeki bu tartışma konularına yanıt vermekten de öte memur sendikacılığının dünyadaki konumu ve Türkiye'deki durumu, Prof. Dr. Mesut Gülmez'in "Memurlar ve Sendikal Haklar" kitabında ele alınmıştır. Konunun yasal çerçevesinin değerlendirilmesi yapılıp, birçok soruya ışık tutabilecek açıklamalara yer verilmiştir.

Gündemde yoğun olarak yer alan memur sendikacılığı konusu ile ilgili yayımlanmış olan bu çalışmanın, kamuoyuna sunulmasından bu yana, üzerinde durulmamış olması, değerlendirilmemesi, tartışılmaması karşısında şaşkınlığımızı belirtmeden geçemeyeceğiz.

Prof. Dr. Mesut Gülmez, önce 1961 Anayasası ve memurların sendikal hakları üzerinde duruyor. Bu dönemde yapılan yasal düzenlemelere ilişkin tasarı, rapor ve görüşmeler ayrıntılı olarak ele alındıktan sonra Devlet Personeli Sendikaları Yasası ve sendikacılığı ile Devlet Memurları Yasası ve sendikal haklar değerlendiriliyor. Anayasa Mahkemesi ve memurların sendikal haklarına ilişkin görüşlerde aktarıldıktan sonra 1971 anayasa değişikliği ile getirilen memura sendika yasağı inceleniyor.

Geçmişin bu değerlendirmelerinin ışığında 1982 Anayasası ele alınıp, bu anayasa çerçevesinde sendikal hakların konumu irdeleniyor.

Gözlerimizi, ülkemizden dünyaya çeviriyoruz. Dünyadaki kamu görevlilerinin sendikal hakları ile ilgili, büyük bir titizlikle derlenen gelişmeleri izliyoruz. Yine ayrıntılı bir biçimde uluslararası belgelerde memurların sendikal haklarını inceleyen Prof. Gülmez, ILO denetim organlarında 1980 öncesi ve sonrasında, memurların sendikal haklarına ilişkin Türkiye'nin nasıl değerlendirildiğini bizlere çarpıcı bir şekilde aktarıyor.

Çalışmanın son bölümü ise memur sendikacılığı konusunda içinde yaşadığımız sıcak günlerdeki gelişmelere ayrılmış. Yasak önyargısının aşılması, memur sendikacılığı konusundaki yeni örgütlenme girişimleri safha safha ayrıntılı bir şekilde aktarılarak 1990 sonlarına kadarki olaylar ve yargı organlarında geçirilen aşamalar aktarılıyor. Günümüze ve bundan sonraki gelişmelere ışık tutmaya çalışan, yorucu ve sabırlı çalışmanın özgün bir ürünü.

Ancak bu çalışmanın günümüzde hâlâ daha değerlendirilmemiş olması eksikliğinin altını özellikle çizmek istiyorum. Memur sendikacılığı konusunda girişimde bulunan, bu konuda söz söylemek isteyen herkesin, memur sendikası kurucusu olandan, üye olmak isteyen herkese kadar geniş bir kesimin mutlaka okuması ve değerlendirmesi gereken bir çalışma.

** İsmail Bayer Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Baş İş Müfettişidir.*

MEMURLARIN SENDİKALAŞMASI 60'LARIN KISA DENEYİMLERİNDEN SONRA 90'LI YILLARDA YENİDEN GÜNDEME GELDİ .AVRUPAYA YÜZÜNÜ ÇEVİREN TÜRKİYE İÇİN ÖNEMLİ BİR KONU.

Vitrindeki kitaplar

Resmi Tarih Sivil Arayış

Röportaj: Ruşen Çakır-Hıdır

Göktaş / Metis Güncel / 247 s.

Ruşen Çakır ve Hıdır Göktaş' ın hazırladıkları kitapların ikincisi merkez sol'un siyaset, bilim ve basın dünyasındaki önde gelen sözcülerinin Türkiye'de sosyal demokrasinin sorunları üzerinde görüşlerini yansıtan konuşmalardan oluşuyor. Resmi Tarih Sivil Arayış: Sosyal Demokratlarda İdeoloji ve Politika adını taşıyan bu kitapta Aydın Güven Gürkan, Murat Karayalçın, İlkay Sunar, Korel Göymen, Şükrü Gürel, Emre Kongar, Haluk Özdalga, Asaf Savaş Akat, Ercan Karakaş, İshak Alaton, Yakup Kepenek, Şahin Alpay ve Ertuğrul Günay ile yapılan söyleşiler yer alıyor.
Çakır ve Göktaş'ın hazırladıkları ve Vatan, Millet, Pragmatizm başlığını taşıyan ilk kitap Türkiye'de orta sağ'ın önde gelen sözcüleriyle söyleşileri kapsıyordu.

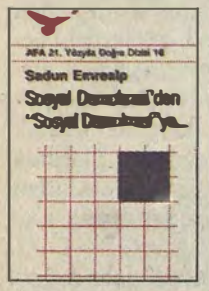

Sosyal Demokrasi'den "Sosyal Demokrasi"ye...

Sadun Emrealp / AFA Yayınları / 224 s.

Dr. Sadun Emrealp' in Avrupa sosyal demokrasisinin tarihsel gelişimini ve sosyal demokrat hareketin Türkiye'deki kısa tarihini eleştirel bir gözle irdeleyen kitabı, AFA Yayınları "21. Yüzyıla Doğru" dizisinde yayımlandı. Emrealp, büyük bölümü Batı sosyal demokrasisinin serüvenine ayrılan kitabının girişinde şunları yazıyor: "Herkesin vurduğu, ancak kimsenin dinlemediği bir ortamda sosyal demokrasi emekçi kitleler yararına kalıcı kazanımlar elde etmiş soldaki başlıca güç olduğunu yadsınamaz bir biçimde ortaya koymuş gözükmektedir."

Kürt Sorunu: Henüz Vakit Varken / Ömer Laçiner

Birikim Yayınları / 101 s.

Ömer Laçiner' in kitabı, yazarın Birikim dergisinin yeniden yayına başladığı Mayıs 1989'dan sonra bu dergide basılan Kürt Sorunu üzerine yazılarını bir araya getiriyor. Laçiner, kitabını sunarken şunları yazıyor: "Bu yazılar Kürt Sorunu'nun genel bir analizini yapmak, bir çözüm önerisi sunmak iddiasını taşımıyor görünseler de... soruna nasıl yaklaşılması gerektiği, hangi öncüller, değerler ve olgular bazında tanımlanarak çözüme yaklaşabileceğimizi anlatmaya çalışmaktadır."

Türkiye' de Siyasal Parti Örgütlenmesi: 1908-1960

Mehmet Kabasakal / Tekin Yayınevi / 253 s.

Dr. Mehmet Kabasakal' ın "1990 Yunus Nadi Ödülü"nü kazanan çalışması, II. Meşrutiyet'ten 27 Mayı'a kadar uzanan dönemde Türkiye'de siyasi parti örgütlenmelerini konu alıyor. Kabasakal, kitabın önsözünde siyasi partilerimizle ilgili şu gözlemde bulunuyor: "Bu çalışma sırasında benim için üzücü olan Türk siyasal yaşamında etkin olmuş partilerin -tek parti döneminin CHP'si hariç- tam anlamıyla kurumsallaşamadığını saptamaktı. Kurumsallaşmayı sağlayacak birikimler gerek insan kaynakları gerek yazılı bilgi ve belgeler ise askeri müdahale dönemlerinde heba edilmişti."

Piyasa, Özgürlük ve Eşitlik: Piyasa Sosyalizmi / Ercan Eren

Ezgi Kitabevi Yayınları / Bursa 174s.

Uludağ Üniversitesi öğretim üyesi Doç. Dr. Ercan Eren' in yeni kitabı, piyasa ve sosyalizm konularında bir bölümü daha önce çeşitli dergilerde yayımlanmış olan makalelerini bir araya getiriyor. İktisatta Yöntem adlı çalışmasıyla tanınan Eren, kitabını tanıtırken şunları söylüyor: "Daha özgür, daha eşit toplum yaratma arayışında piyasanın yeri tartışılagelmektedir. Olumsuz görüş bildiren yaklaşımların eskisi kadar destek görmediği rahatlıkla söylenebilir. Reel sosyalist ülkelerdeki ekonomik ve politik hiyerarşik yapılanmanın arkasında merkezi planlamanın olduğu kendini göstermektedir. Bu satırların yazarı da daha özgür ve eşit toplum yaratılması arayışında sosyalizm ve piyasa ilişkilerini anlama ve geliştirme çabası içindedir."

Nermin Abadan-Unat'a Armağan / Ankara Üniversitesi Basın-Yayın Yüksekokulu Yayınları / 363 s.

Ankara Üniversitesi BYYO'nun yayınladığı Yıllık, okulun kurucularından ve ilk müdürü olan Prof. Dr. Nermin Abadan-Unat' a bir "Armağan." Eser Köker' in hazırladığı Abadan-Unat Bibliyografyasıyla başlayan Yıllık'ta çoğu iletişim sorunlarını ele alan incelemeler yer alıyor. Prof. Dr. Türker Alkan, yıllığın sunuşunda yer alan yazısında şöyle diyor: "Nermin Hanım'ı nasıl tanımlarsınız? Atatürkçülüğe yürekten inanmış, kadın hakları ve insan hakları uğruna bütün yaşamı boyunca mücadele etmiş bir kadını; gazetecilik, öğretim üyeliği yapmış bir aydın kişiyi; bilimsel çalışmaları ve dünya görüşü uğruna bütün dünyayı kaç kez dolaşmış, bitip tükenmez toplantılara katılmış bir 'dünya insanı'nı çok farklı alanlarda öncü olmuş, aydınları ve toplumu etkilemiş bir insanı; üniversiter kurumlarda yöneticilik ve Meclis'te senatörlük yapmış bir kişiliği... bir iki kalem fırçası ile tanınlamak mümkün müdür?"

KİTAPLIK

KAMİL MASARACI

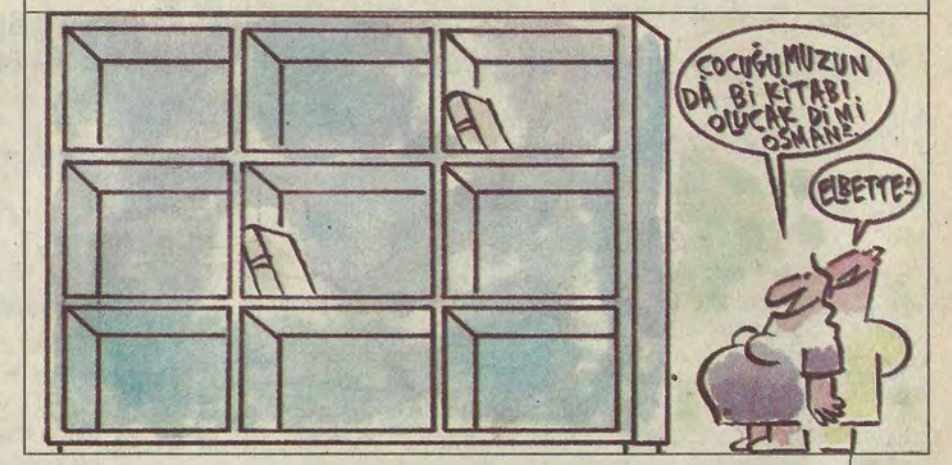

SON OAKİKA

Günlük Yaşamdan Sanata / Umberto Eco / Çeviren : Kemal Atakay/ Adam Yayınları / 204 s.

Yürekteki İspanya ve Oduncunun Türküsü/ Pablo Neruda / Çeviren: Erdoğan Alkan / Us Yayınevi

Cehennem Otoyolu / Julio Cortazar / Çeviren: Gülin Dalaman / Armoni Yayınları / 64 s. / 15.000 TL.

Alaycı Öyküler / Adnan Özyalçıner / Can Yayınları

Bir Dahinin Güncesi(Salvador Dali) / Çeviren: Semih Aközlü / Ara Yayıncılık

Dilin Dili / Hilmi Yavuz / Arma Yayınları / 144 s.

Nâzım Hikmet - Yazılar (1936) - 4/ Adam Yayınları

Türkiye Otel Rehberi (91) / Ekin Yazım Merkezi Yayını / 608 s.

Dudağımda Tekrarlanıp Durduğun/ Mustafa Suphi Çağıltı Yayınları

TEKİN YAYINEVİ

Ankara Cad. 43 Cağaloğlu-İST. Tel: 527 69 69 - 512 59 84

DOĞAN AVCIOĞLU

Türkiye'nin Düzeni	1	40.000
Türkiye'nin Düzeni	2	40.000
Türklerin Tarihi	1	30.000
Türklerin Tarihi	2	30.000
Türklerin Tarihi	3	28.000
Türklerin Tarihi	4	28.000
Türklerin Tarihi	5	28.000
Milli Kurtuluş Tarihi	1	28.000
Milli Kurtuluş Tarihi	2	28. 000
Milli Kurtuluş Tarihi	3	28.000
Milli Kurtuluş Tarihi	4	28.000

KEMAL TAHİR

Hür Şehrin İnsanları	45.000
Devlet Ana	40.000
Yorgun Savaşçı	30.000
Bir Mülkiyet Kalesi	30.000
Namuscular	25.000
Karılar Koğuşu	25.000
Kurt Kanunu	22.000
Bozkırdaki Çekirdek	—

SUNA TANALTAY

Gül Kokusu	12.000
Kapıda Bir Gül Açtı	12.000
Çocuklar Ağlamasın	15.000
Önce Sevgi Vardı	15.000
Sevdikçe	22.000
Ben Sevgiyim	15.000
Sonsuzu Paylaşanlar	12.000

ERDOĞAN TANALTAY

Kuşlara Taş Atan Çocuk	10.000
Sanat Ustalarıyla Bir Gün	12.000

YAŞAR KEMAL

Kimsecik	30.000
Demirciler Çarşısı Cinayeti	40.000
Ölmez Otu	28.000
Bir Bulut Kaynıyor	33.000
Allahın Askerleri	18.000

OKTAY AKBAL

Önce Ekmekler Bozuldu	22.000
İlk Yaz Devrimi	14.000
İstinye Suları	14.000

YALÇIN DOĞAN

F.B. Cumhuriyeti	22.000
IMF Kıskacında Türkiye	15.000

UĞUR MUMCU

Kürt İslam Ayaklanması	22.000
Kazım Karabekir Anlatıyor?	15.000
40'ların Cadı Kazanı	15.000
Tarikat–Siyaset–Ticaret	14.000
Bir Uzun Yürüyüş?	12.000
12 Eylül Adaleti?	12.000
İnkılap Mektupları	20.000
Bağımsızlık ve Sosyalizm	15.000
Devrimci ve Demokrat	20.000
Liberal Çiftlik	12.000
Papa, Mafya, Ağca	25.000
Suçlular ve Güçlüler	25.000
Bir Pulsuz Dilekçe	22.000
Silah Kaçakçılığı ve Terör	20.000
Terörsüz Özgürlük	14.000
Tüfek İcad Oldu	14.000
Çıkmaz Sokak	14.000
Büyüklerimiz	14.000
Sakıncalı Piyade	12.000
Söz Meclisten İçeri	12.000

YALÇIN KÜÇÜK

Aydın Üzerine Tezler	1	40.000
Aydın Üzerine Tezler	2	40.000
Aydın Üzerine Tezler	3	40.000
Aydın Üzerine Tezler	4	40.000
Aydın Üzerine Tezler	5	40.000
Nereye Gidiyoruz		25.000
Türkiye Üzerine Tezler	1	40.000
Türkiye Üzerine Tezler	2	40.000
Türkiye Üzerine Tezler	3	40.000
Türkiye Üzerine Tezler	4	40.000
Planlama Kalkınma ve Türkiye		30.000
Bilim ve Edebiyat		40.000
Küfür Romanları		15.000
Estetik Hesaplaşma		20.000
Bir Soran Olursa		20.000
İtirafçıların İtirafları (T.K.P. Pişmanları)		28.000
Fatih Sultan Mehmet		22.000
Davalarım		25.000
Ermeni Rahiple Mektuplaşmalar		10.000
Sovyetler Birliğinde Sosyalizmin Çözülüşü		40.000

NEJAT GÜLEN

Heybelide Yaz Sonu	14.000
Leylâk Kokusu	14.000
Heybeliada	22.000

FAİK BAŞBUĞ

24 Ocak Yargılanıyor	30.000
Kara Para	14.000

EMİN ÇÖLAŞAN

Bir Dönemin Yazıları	30.000
Sor Bakalım	25.000
Turgut Nereden Koşuyor	18.000
Önce İnsanım Sonra Gazeteci	22.000
Turgut'un Serüveni	15.000

ORHAN KEMAL

El Kızı	28.000
Yalancı Dünya	28.000
Üç Kağıtçı	25.000
Sokaklardan Bir Kız	25.000
Vukuat Var	28.000
Hanımın Çiftliği	25.000
Suçlu	25.000
Sokakların Çocuğu	22.000
Kötü Yol	20.000
Yağmur Yüklü Bulutlar	22.000
Kırmızı Küpeler	22.000
Oyuncu Kadın	20.000
Grev	20.000
Serseri Milyoner/İki Damla Gözyaşı	22.000
Gurbet Kuşları	25.000
Evlerden Biri	20.000
Kaçak	20.000
Kanlı Topraklar	25.000
Arkadaş Islıkları	20.000
Devlet Kuşu	20.000
Bir Filiz Vardı	22.000
Ekmek Kavgası	14.000
Cemile	14.000
Avare Yıllar	12.000
Sarhoşlar	14.000
Baba Evi	11.000
Çamaşırcının Kızı	11.000
Önce Ekmek	11.000
72 Koğuş (Oyunlar–1)	15.000
Bekçi Murtaza (Oyunlar–2)	22.000
Orhan Kemal Asım Bezirci	17.000

H. İZZETTİN DİNAMO

Kutsal İsyan	1	35.000
Kutsal İsyan	2	35.000
Kutsal İsyan	3	35.000
Kutsal İsyan	4	35.000
Kutsal İsyan	5	35.000
Kutsal Barış	1	35.000
Kutsal Barış	2	35.000
Kutsal Barış	3	35.000
Kutsal Barış	4	35.000

MUAMMER YAŞAR

Paşalar Politikası	17.000
Acılı Günler "1960"	14.000

NECATİ CUMALI

Yağmurlar ve Topraklar	30.000
Susuz Yaz	14.000
Revizyonist	17.000
Aylı Bıçak	14.000
Etiler Mektupları	14.000
Yakubun Koyunları	11.000
Mine (Oyunlar 1)	15.000
Yaralı Geyik (Oyunlar 3)	15.000

TUNCAY ARTUN

Türkiye'de Enflasyonla Mücadele	11.000
Türkiye'de Bankacılık	18.000
Türkiye'de Serbest Faiz Politikası	11.000

UFUK GÜLDEMİR

Çevik Kuvvetin Gölgesinde	17.000
Kanat Operasyonu	11.000

DİĞER YAYINLARIMIZ

Tanksız Topsuz Harekat	Fatih Güllapoğlu	12.000
İ.İnönü–Din ve Laiklik	Semih Kalkanoğlu	22.000
Övünmekte Haklıyız Çünkü Beşiktaşlıyız	Sedat Özkol	40.000
Masonların Dünyası	Sabahattin Arıç	14.000
Sokaktaki Askerin Dönüşü	Nevzat Bölügiray	20.000
Türkiye'de Siyasal Parti Örgütlenmesi	Mehmet Kabasakal	20.000
Enver Paşa ve İttihat Terakki	Kazım Karabekir	28.000
Aleviliğin Toplumsal Boyutları	Fuat Bozkurt	17.000
Vurgun	Lütfi Kaleli	9.000

● *Tek isteklerle posta veya damga pulu gönderilmesi rica olunur.*

SANAT ADAM

KASIM 1991 SAYI: 72 6000 LİRA (KDV dahil)

YAZINSAL ELEŞTİRİ / *Memet Fuat*
DEVLET VE BİREY / *Vedat Günyol*
ANLAM KAYMASI / *Samim Kocagöz*
ELEŞTİRİ GÜNLÜĞÜ / *Fethi Naci*
DÜNYA ŞAİRLER KONGRESİ / *Mehmet H. Doğan*
CHANDLER "BÜYÜK UYKU"SUNDA / *Uğur Kökden*
İYİ KÖTÜ / *Mehmet Serdar*
FISTIK EZMESİ / *Orhan Barlas*
KİTLE İLETİŞİM ARAÇLARI / *Vakur Kayador*
TANRILAR VE CİNAYETLER / *Gürhan Tümer*
BİR AÇIKLAMA / *Tomris Uyar*
PUT, HEYKEL VE ANIT ÜZERİNE / *Kaya Özsezgin*
FİKRET MUALLÂ ÜZERİNE / *Ferit Edgü*
CHANNEL E / *Levend Kılıç*
ŞİİRLİ DEĞNEK / *küçük İskender*

Şiir: *Can Yücel, Nahit Ulvi Akgün, Talip Apaydın, Ercüment Uçarı, Erdal Alova, Tarık Günersel, İnci Asena, Mehmet Yaşın, Ferruh Tunç, Oğuzhan Akay, Behram Elçin, Hüseyin Alemdar, küçük İskender, Ali Asker Barut, Mustafa Bilge.*

Bu Sayıdaki Ressam: *Fikret Muallâ*

ÇIKTI!

Adam Yayınları
Büyükdere Cad. 57/3 Maslak-İstanbul

RICHARD BACH

PIRPIR (Yeni)
Çev: Belkıs Çorakçı — 15.000.-TL

UZAK DİYE BİR YER YOKTUR
Çev: Belkıs Çorakçı — 7.000.-TL

BİR
Çev: Belkıs Çorakçı — 18.000.-TL

SONSUZA UZANAN KÖPRÜ
Çev: Tahsin Ünal — 23.000.-TL

MAVİ TÜY
Çev: Tahsin Ünal — 12.000.-TL

MARTI
Çev: Feride Çiçekçioğlu — I.Hamur: 7.000.-TL, III.Hamur: 6.000.-TL

ARKADAŞ YAYINEVİ
P.K. 410 Yenişehir/ANKARA

arkadaş

GENEL DAĞITIM: Adaş (134 46 24)
İSTANBUL DAĞITIM: Papirus (528 56 15)
Tek istekler için damga pulu rica olunur.

GÖLGE YAYINLARI

ANNA AHMATOVA
UZANIP ÖLDÜ HÜZÜN
ADONİS
KUTLAMALAR
HAMZATOV
DAĞ IRMAĞI, AKILSIZ SU
EGİTO GONÇALVES
KUŞATMA HABERLERİ
OCTAVIA PAZ
DÖNÜŞ
HENRIK NORDBRANDT
ÇEVRE

OKUMALISINIZ!

ORTAÇAĞ TARİHÇİSİ FRANSIZ GEORGES DUBY, "ARTIK BİREYİN DEĞİL, KİTLELERİN TERİHİ SÖZKONUSUDUR." DİYOR

Tarihçi bugüne kök salmış olmalıdır

Fransız Georges Duby dünyaca ünlü bir Ortaçağ tarihi uzmanı. Duby, bize çok uzak olan bu zaman dilimi üstüne neden çalıştığını şöyle ifade ediyor: " Ortaçağ, yaşadığımız çağın çatısını ördü. Ben bunu anlamak istiyorum. "Şövalye, Kadın ve Rahip" i yazdımsa bunun nedeni, bugün Batı toplumunda evlilik kurumunun sorgulanmaya başlamış olmasıdır. Evlilik kurumu bugün çözülmektedir, ben de kitabımda nasıl kurulduğunu göstermeye çalıştım.

GEORGES DUBY (SOLDA), MEHMET ALİ KILIÇBAY. (FOTOĞRAF: RIZA EZER)

MEHMET ALİ KILIÇBAY

Dünyanın yaşayan en büyük tarihçilerinden biri sayılan ve Collège de France gibi çok prestijli bir öğretim kurumunda hoca olan ünlü yazar Georges Duby evelki hafta ülkemize geldi. İstanbul ve Ankara'da konferanslar veren Duby'nin Türkçede kısa bir süre önce yayımlanan "Şövalye Kadın ve Rahip" ile "Erkek Ortaçağ" adlı kitapları bulunuyor. Georges Duby ile tarih anlayışı ve kitapları üstüne konuştuk.

- Çok yakınlarda ilk kitabınız Türkçe olarak yayımlandı. Şövalye, Kadın ve Rahip ile Erkek Orta Çağ. Bunlar tarih kitapları için alışılmadık başlıklar değil mi?

DUBY- Bunun böyle olmasında esas neden, Fransızların son yirmi yıldan beri Orta Çağ'a büyük bir ilgi duymaları ve yayıncıların bu talebi karşılamak üzere, yayıncıların profesyonel tarihçilerden ciddi sorunları inceleyen çalışmalar istemeleridir, ama bu da bizi daha geniş bir kitleyle karşı karşıya bırakmaktadır. Bu iki kitaptan birincisinin adının ben koydum, ama ikincisini yayıncı buldu ve bu reklama yönelik bir addı. Erkek sıfatını ise marketingle görevli kişi seçti ve böyle alışılmadık bir başlıkla halkın ilgisini çekmek istedim.

- Eğer bu başlığı yayıncı değil de siz koysaydınız, ne derdiniz?

DUBY- Ben gene, kendime sorduğum soru olan "Kadınlar 11.-13. yüzyıllar arasında gerçekten erkeklere nazaran tam olarak ast bir konumda mıydılar?" sorusu üzerinde ısrar ederdim. Bu zaten şu anda üzerinde çalışmakta olduğum kaın tarihiyle bağlantılıdır. Beni esas meşgul eden soru kadınlarla erkekler arasındaki ilişkidir. Ve bu soruya verilebilecek cevap, o dönemde çok güçlü bir erkek egemenliğinin bulunduğudur.

- Feodalizmin kendi hakkındaki hayalini ele alan kitabınız henüz Türkçeye çevrilmedi, acaba her toplumun kendi hakkında bir hayali var mıdır, eğer öyleyse feodalizminki ve çağdaş Batı toplumununki nedir?

DUBY- Tarihçi incelediği dönemdeki insanların tavırlarına hükmeden yargılama kavramların az çok bilinçli bütününün ne olduğunu anlamaya çalışmalıdır. İşte ben bu imgelerle, bir toplumun kendi hakkında sahip olduğu düşüncelere o toplumun hayali adını veriyorum. Bu kavram aynı zamanda bir insanın kendi hakkındaki kanılarını olduğu kadar, bir sınıfa mensup olma bilincini de kapsamaktadır. Ve bu durum her toplumda vardır. Benim feodal toplumun kendi hakkındaki imgesinin kurucularından biri olarak tasvir ettiğim unsur, insanların üç işlevsel tabakaya dağılmış olmalarıdır. Bu dağılım kategoriktir ve her biri özel bir işlevi yerine getirmektedir.

- Yeni dua edenler, çarpışanlar ve çalışanlar.

DUBY- Tamamen öyle. Bunları erkek haliyle sayıyoruz, çünkü kadınlar tasnife girmemektedirler. O dönemi inceleyenler kadınların bu üç kategoride de yer aldıklarını, ama hepsinde de erkeklere hizmet etiklerini söylüyorlar.

- Türkiye'de kitaplar çok az satılıyor, örneğin iki kitabınızın her biri 3.000 basıldı. Fransa'daki durum nedir? Tarih kitapları roman karşısında kaybediyorlar mı? Sizin kitaplarınızın tirajlarına sorabilir bilir miyim?

DUBY- Tarih kitapları bugün Fransa'da alan kaybetmenin ötesinde, tamanen tersine giderek daha geniş kitlelere ulaşmaktadırlar. Roman bugün Fransa'da bir bunalım yaşamaktadır. Roman 19. yüzyılın sonu ile son yirmi yıla varana kadar çok canlı bir edebi tür iken, bugün adeta hiçbir büyük romancı çıkmamaktadır. Bu iş artık bitmişe benzemektedir. Bunun tersine tarih yeniden bir edebi tür haline gelmektedir. Bildiğimiz tarih kitaplarının yanı sıra tarih, sosyoloji, antropoloji ve alanlarındaki denemeler çok revaçtadır. Bu tıpkı 18. yüzyılda romanların yanı sıra denemelerin de büyük satışlara ulaştığı döneme benzemektedir. Örneğin o dönemde Rousseau'nun **Yeni Héloise** romanının çok tutulmuş olmasına karşılık, **Toplumsal Sözleşme, Emile** vd. denemeleri de büyük bir okuyucu kitlesinin ilgisini çekmişlerdir. Bugün biz tarihçiler bu ilgi tarafından omuzlanmış durumdayız.

Tirajlara gelince, bu konuda çok bilinçli değilim, çünkü yayıncılarım bana pek fazla bir şey söylemiyorlar. ama gene de Şövalye'nin lüks olan ilk baskısından sonra daha ucuz baskılarının yapıldığını biliyorum, bu durumda en azından 50.000 adet satılmış olması gerekiyor. Buna bir de çeşitli dillere yapılan çevirileri eklemek gerekir. Diğer kitaplarımdan bazıları daha büyük tiraj yaptılar, örneğin **Katedraller Zamanı herhalde** 80-100 binlerdedir. Bu Orta Çağ sanat sosyolojisi denemesi oldukça geniş bir okuyucu kitlesine ulaştı.

- O zaman tarihçilik mesleğinden söz etmenin sırası geldi. Acaba tam bir bilim midir, yani fizikçininkine ve iktisatçınınkine benzeyen aletleri var mıdır?

DUBY- Tarihçi de fizikçi ve iktisatçı gibi gerçeğe ulaşmaya çalışmaktadır, ama buna ulaşamamaktadır. Annales okulunun yöntemlerini tartışmalı hale gelmesinden önce zafer kazanmakta olan pozitivist tarih okulu, bir an için tarihin kesin bir bilim olduğuna inanmıştır, çünkü bu tarih esas olarak olaylarla ilgilenmekteydi. Oysa olayın gerçekliğini belirlemek mümkündür: Şu olay şu tarihte, şurada oldu gibi. Ama Yeni Tarihçiler gerçeğin ancak bir kısmını yayabildiklerini ve kendileriyle gerçeğin arasında birçok perdenin yer aldığını fark etmiş durumdadırlar. Nasıl bir antropolog bir toplumu incelerken ona her şeyi söylemeyen ve zaten söylemesi de mümkün olmayan bireyin aracılığından geçmek zorundaysa, tarihçi de insanların bıraktıkları izlerden geçmek zorundadır. Ve bu izler süreksizdir, zaman ve insanlar tarafından bozulmuşlardır. Tarihçi bu durumda hayalini çalıştırmak, kendi sübjektifliğini devreye sokmak zorundadır, çünkü tam bir nesnellik mümkün değildir. Zaten Fransız antropolog Lévi-Strauss, yakınlarda yapılan bir görüşmede, "insan bilimleri kendilerine bilim diyorlar, ama kesin bilim olamazlar" demektedir, tarih de kesin bir bilim olamaz.

GEORGES DUBY PORTRE

Tarih yöntemini değiştirenlerden

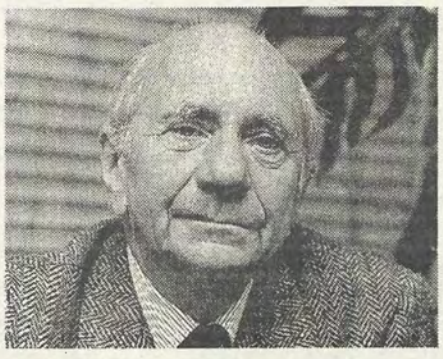

Georges Duby 1919 yılında Paris'te doğdu. Çeşitli üniversitelerde Ortaçağ tarihi hocalığı yaptı. 1970'te Collège de France'ın Ortaçağ Toplumları Tarihi kürsüsünün başına getirildi. "Annales" okulunun izinden giderek tarih yöntemini ve kavrayışını değiştiren başlıca kişiler arasında yerini aldı. Bugüne kadar kaleme aldığı bir çok yapıtı bulunan Duby'nin ülkemizde Ayrıntı Yayınları arasında çıkan iki kitabı var: **"Erkek Ortaçağ"** ve **"Şövalye, Kadın ve Rahip"**. Her iki kitabı da dilimize Mehmet Ali Kılıçbay çevirdi.

- Öyleyse nedir?

DUBY- Gerçeğe dürüst bir yaklaşımdır, yani tarihçi izleri temizleyerek, en gerçeğe yaklaşmak için yaşanmışı değiştirmemelidir. Bu durumda gerçeğe yaklaşmakta, ama ona asla ulaşamamaktadır.

- O zaman tarihçinin yaşanmış gerçeğin biçimini bozduğu söylenebilir mi?

DUBY- Onu bozmamak gibi bir ödevi vardır.

- Ama gene de acaba teori kurarken, malzemesi üzerinde çalışırken bu işi yapmakta değil midir?

DUBY- Zaten tarihçinin ifade ettiği şey, kendiyle belgeler arasındaki ilişkidir. Ve bu da örneğin 11.-18. yüzyıllar arasındaki insanların gerçekten yaşadıkları şey değildir.

- Nasıl çalışıyorsunuz? Bize olağan günlerinizden birini anlatır mısınız. Örneğin çalışırken ıslık çalar, şarkı söyler misiniz, odanızda büyük turlar atar mısınız?

Yeni tarihçiler, gerçeğin ancak bir kısmını yakalayabildiklerini ve kendileriyle gerçeğin arasında perde olduğunu biliyorlar.

DUBY- Ders verdiğim Paris'ten çok uzakta bulunan evimde olduğum zaman, her sabah dokuza doğru çalışma masama otururum, saat 13'e kadar burada kalırım. İhtiyacım olan yalnızlık ve sükûnet içinde çalışırım. Yani ne ıslık çalar ne de şarkı söylerim. Kırda yaşadığım için daha sonra uzun yürüyüşler yapar ve derin düşüncelere dalarım.

- Yirminin üzerinde çok güzel kitaplar yayımladınız. Çoğu zaman bunlarda ilk kez gün ışığına çıkan sorunları incelediniz. Örneğin beni çok etkileyen "Fizik acı tarihi"ni veya toplumun kıyısında tutulan gençleri, "saraylı aşkı"nı vs. sayabilirim. Böyle yaşarak, bir toplumun sürekli yapılarını araştırmış olmayasınız?

DUBY- Evet, asıl amacım buydu. Bize çok uzak olan bir zaman dilimi üzerinde çalışıyorum, ama bu dönem yaşadığımız çağın çatısını çattı, ben bunu anlamak istiyorum. Aslında 11. ve 12. yüzyıllardaki evlilik tarihi olan **Şövalye, Kadın ve Rahip**'i yazdımsa bunun nedeni, bugün Batı toplumunda evlilik kurumunun sorgulanmaya başlamış olmasıdır. Evlilik kurumu bugün çözülmektedir, ben bu kitapta nasıl kurulduğunu göstermeye çalıştım. Aynı şekilde bu dönemde gençleri, yani şu bekâr savaşçıları inceledim. Gençlerin marjinalleştirilme sorunu bugün de bulunmaktadır. Bana göre, tarihçi içinde yaşadığı topluma açık, orada olanlardan haberli olmalıdır. Tarihçinin işini iyi yapabilmesi için bugüne kök salmış olması gerekmektedir.

- Teori kurmaya alışkın bir tarihçi olarak bana neden tek bir tarih değil de tarihler olduğunu söyleyebilir misiniz?

DUBY- Evet, tarihin dünyanın çeşitli kesimlerinde aynı düzeyde olmadığı aşikârdır. Ve Batı Avrupa tarihsel bilginin en ileri olduğu bölgedir. Bunun nedeni, bizim Batı uygarlığımızın çok uzun zamandan beri tarihi herhangi bir disipline indirgemeyi reddetmiş olmasıdır. Ve Batı tarihe çok temel bir rol yüklemiştir. Çünkü öncelikle bu uygarlık başlangıçta Hıristiyanlığa dayanmıştır ve bu dinde insanlığın sürekli ilerlediğine inanılmaktadır. XII. yüzyılda kilise tarihçileri, tanrının düşüncesini olayların akışı, zamanın ilerlemesi içinde keşfetmeye çalışıyorlardı. Daha sonra Aydınlanma, rasyonalizm döneminde ortaya çıkan insanlığın sürekli ilerleme halindeki fikri, tarihi Batı düşüncesinde ve Batılı zihniyete egemen hale getirmiştir. Oysa, örneğin Çin ve Hind uygarlığında insanlığın yükselen varlık olduğu düşüncesi yoktur, zaten böyle bir kaygı da bulunmamaktadır. Bu uygarlıklarda tarih devreler halinde algılanmaktadır.

- İslam uygarlığı için de aynı şey söylenebilir mi?

DUBY- İslam uygarlığını çok iyi tanımıyorum, ama Tanrı'yla olan ilişkinin Hıristiyan uygarlığındakine nazaran daha statik olduğu söylenebilir.

- Feodalitenin Avrupa'nın belirleyici dönemeci mi olduğunu düşünüyorsunuz? Avrupa feodalite tarafından kurulduğuna göre aynı deneyden geçmeyen diğer toplumlar ya Batılaşmak ya da köklerini, yani kimliklerini bulmak için fundamentalizme gitmek zorunda kaldılar. Size göre fundamentalizm feodalitesi olmayan toplumlarda mı ortaya çıkıyor?

DUBY- Sorunuz kapsamlı, onun için birbirini izleyen cevaplar vereceğim. Birincisi, feodal dönem Avrupa'da çok büyük bir ekonomik gelişmeye tanık olmuştur. Böylece hayat düzeyleri yükselen egemen sınıf mensupları kültüre müthiş bir sıçrama yaptırmışlardır. Oysa ub sıralarda İslam duraklama dönemine girmiştir. Böylece feodal sistem Orta Çağ'daki Avrupa dinamizminin açıklanmasında başat unsur olmaktadır. Diğer toplumların aynı tarihsel, ekonomik ve benim terimimle, aynı rasyonel gelişme sürecinden geçmemelerine gelince, bunun nedeni Latin Hıristiyanlığında (çünkü Ortodoks Hıristiyanlığının Doğu'nun diğer kesimlerinden farkı yoktur) dogma her zaman sorgulanmıştır.

- Hatta bizzat ruhban tarafından.

DUBY- Tamamen öyle, birçok sapkın tarikat ortaya çıkmıştır, çünkü resmi kilise kendi doktrinini hiçbir zaman tam olarak dayatamamıştır. Öte yandan, dogma bu sürekli sorgulanması maddi gelişme sayesinde olmuş, maddiliğe doğru bir eğilim meydana gelmiştir. Batı ile Doğu toplumları arasındaki esas fark bu olmuştur. Oysa İslam toplumunda kutsal metinlerin tartışılma olanağı ortaya çıkmamıştır. Fundamentalizmin de bir savunma tepkisi olduğunu düşünme eğilimindeyim.

- Çok yakınlarda Tarih Devam Ediyor adlı bir kitap yayımladınız. Bu kitabı ne yazık henüz görmedim, ama çıkan kritiklerden kilise ve dinsel unsuru feodal toplum içindeki yerine yerleştirmeye çalışıyorsunuz.

DUBY- Burada bir düzeltme yapmama izin veriniz, çünkü bu kitapta daha çok tarihçilik mesleğinde katettiğim yoldan söz ediyorum. Ve bu kitabın sonunda soruyu öğrencilerimin sorduğunu söylüyorum. Bu sorunu onlar çözmeye çalışıyorlar, ben onlara yalnızca eşlik ediyor, onlarla birlikte çalışıyorum.

GEORGES DUBY KENDİSİNİ MEŞGUL EDEN ASIL SORUNUN KADINLARLA ERKEKLERİN ARASINDAKİ İLİŞKİ OLDUĞUNU SÖYLÜYOR.

Gorbaçov'dan Bush'a mesaj var:
BIRAKALIM DÜNYAYI KİTAPLAR YÖNLENDİRSİN

Epsilon Yayıncılık okuyucuya hizmet etme bilinciyle **Remzi Kitabevi**'nin eserlerini taksitle edinebilme olanağını sunuyor. **Dörtyüzbin liradan az olmamak üzere** seçeceğiniz kitapların tutarının **%20**'sini, sipariş elinize ulaştığında peşinat olarak, kalanı ise sekiz eşit taksitte posta çekleri ile ödeyeceksiniz.

TÜRK YAZARLARI

FİKRİMİN İNCE GÜLÜ/ *A.Ağaoğlu (25.250)*
GEÇERKEN/ *Adalet Ağaoğlu (17.000)*
GÖÇ TEMİZLİĞİ/ *Adalet Ağaoğlu (17.000)*
HADİ GİDELİM/ *Adalet Ağaoğlu (14.800)*
HAYIR/ *Adalet Ağaoğlu (25.250)*
OYUNLAR/ *Adalet Ağaoğlu (33.500)*
ÖLMEYE YATMAK/ *Adalet Ağaoğlu (28.000)*
ÜÇ BEŞ KİŞİ/ *Adalet Ağaoğlu (28.000)*
YAZSONU/ *Adalet Ağaoğlu (20.300)*
YÜKSEK GERİLİM/ *Adalet Ağaoğlu (17.000)*
KEDİLER KRALLARA BAKABİLİR/ *Enis Batur (17.000)*
TESLİM OL KÜÇÜK/ *Sulhi Dölek (18.650)*
KAYABAŞI UYGARLIĞI/ *Tarık Dursun K. (11.500)*
ÇARPANA/ *Ümit Kaftancıoğlu (14.800)*
TEK ATLI TEKİN OLMAZ/ *Ümit Kaftancıoğlu (14 800)*
TÜFEKLİLER/ *Ümit Kaftancıoğlu (20.300)*
HOCAEFENDİ'NİN SANDUKASI/ *Emre Kongar (14.800)*
YAŞAMIN ANLAMI/ *Emre Kongar (11.500)*
CENNETİN AÇLARI/ *M.Kunter (14.800)*
KIRK ODA/ *Murathan Mungan (18.650)*
LAL MASALLAR/ *M.Mungan (14.800)*
SON İSTANBUL/ *M.Mungan (18.650)*
BERLİN ÜÇLEMESİ/ *Aras Ören (14.800)*
KOCA DENİZDE İKİ NOKTA/ *Zeyyat Selimoğlu (11.500)*
TOPRAK KURŞUN GEÇİRMEZ/ *Şemsettin Ünlü (20.300)*
NEZLELİ KARGA/*Salah Birsel (11.500)*
BİNBİR HECE/*Ferit Edgü (11.500)*
YENİ DERS NOTLARI/*Ferit Edgü (11.500)*
MAVİ SAKAL HAKLI/*M.Ergüven (14.800)*

TARİH, İNCELEME

ENVER PAŞA (1.Cilt)/ *Ş.S.Aydemir (44.500)*
ENVER PAŞA (2.Cilt)/ *Ş.S.Aydemir (44.500)*
ENVER PAŞA (3.Cilt)/ *Ş.S.Aydemir (50.000)*
TEK ADAM (1.Cilt)/ *Ş.S.Aydemir (33.500)*
TEK ADAM (2.Cilt)/ *Ş.S.Aydemir (44.500)*
TEK ADAM (3.Cilt)/ *Ş.S.Aydemir (44.500)*
İKİNCİ ADAM (1.Cilt)/ *Ş.S.Aydemir (39.000)*
İKİNCİ ADAM (2.Cilt)/ *Ş.S.Aydemir (39.000)*
İKİNCİ ADAM (3.Cilt)/ *Ş.S.Aydemir (44.500)*
İNKILAP VE KADRO/ *Ş.S.Aydemir (22.500)*
İHTİLALİN MANTIĞI/ *Ş.S.Aydemir (39.000)*
MENDERES'İN DRAMI/ *Ş.S.Aydemir (44.500)*
SUYU ARAYAN ADAM/ *Ş.S.Aydemir (44.500)*
TOPRAK UYANIRSA/ *Ş.S.Aydemir (39.000)*
ROBERT OWEN/ *Rona Aybay (19.750)*
ÇİN-RUS ANLAŞMAZLIĞI/*C.Baban (6.000)*
POLİTİKA GALERİSİ/ *Cihad Baban (28.000)*
İMPARATORLUĞUN ÇÖKÜŞÜ/ *M.Ş.Bleda (14.800)*
MİLLİ MÜCADELEDE VİLAYETLER/ *K.Erdeha (33.500)*
YÜZBAŞI SELAHATTİN'İN ROMANI-1/ *İ.Selçuk (33.500)*
YÜZBAŞI SELAHATTİN'İN ROMANI-2/ *İ.Selçuk (25.250)*
ANILARIN İZİNDE -I/ *H.V.Velidedeoğlu (22.500)*
ANILARIN İZİNDE -II/ *H.V.Velidedeoğlu (28.000)*
DÜŞÜNCE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ/ *C.Perin (11.500)*

EV-AİLE TOPLUM DİZİSİ

STRES VE BAŞAÇIKMA YOLLARI/ *A.Baltaş-Z.Baltaş (28.000)*
ÜSTÜN BAŞARI/ *A.Baltaş-Z.Baltaş (20.300)*
EVLİLİKTE CİNSELLİK/*Baruch (22.500)*
ÇEVRE VE EKOLOJİ/ *F.Berkes (22.500)*
HASTALANMADAN YAŞAMAK/ *S.Davies-A.Stewart (33.500)*
İNSAN OLMAK/ *Engin Geçtan (18.000)*
VAROLUŞ VE PSİKİYATRİ/ *Engin Geçtan (18.650)*
GEBELİĞİ ÖNLEME/ *A.M.Flynn (18.000)*
EV DOKTORU/ *K.Pollack (30.750)*
ÇOCUĞUN DUYGUSAL SORUNLARI/ *Dr.Lee Salk (20.300)*
SPOR SÖZLÜĞÜ/ *İsa Savaş (11.500)*
OKULDA BAŞARI/ *Feyzi Uluğ (14.800)*
ANNE VE ÇOCUK/ *Puyn (36.250)*
ANA-BABA VE ÇOCUK/ *H.Yavuzer (25.250)*
ANA-BABA OKULU/ *H.Yavuzer (20.300)*
ÇOCUK PSİKOLOJİSİ/ *H.Yavuzer (30.750)*
ÇOCUK VE SUÇ/ *Haluk Yavuzer (25.250)*

YEMEK KİTAPLARI

PASTA-BİSKÜVİ/ *Leman Cılızoğlu (28.000)*
TÜRK MUTFAĞINDAN SEÇME YEMEKLER/ *L.Cılızoğlu (44.500)*
YEMEK PİŞİRME/ *L.Cılızoğlu (39.000)*
TÜRK MUTFAK SANATI/ *Necip Usta (Necip Ertürk)(44.500)*
TÜRK TATLI SANATI/ *Necip Usta (28.000)*

ÇİLEKLİ DİZİ

1 MAYIS/ *F.Scott Fitgerald (10.400)*
PORNOGRAFİ/*W.Gombrowicz (18.650)*
BECERİKLİ BAY RİPLEY/ *P.Highsmith (25.250)*
CAM HANÇER/*Ruth Rendell (25.250)*
YENİ YILLA GELEN KEDİ/ *Cleveland Amory(22.500)*
ZEYTİNLİ LABİRENT/ *Eduardo Mendoza(22.500)*
KALP TAŞLARI/*Ruth Rendell (10.400)*
RİPLEY KARANLIKTA/*P.Highsmith (25.250)*
RİPLEY'İN OYUNU/*P.Highsmith (25.250)*
TAŞTAN HÜKÜM/*R.Rendell (18.500)*
SERİLER KİTABI/*Lale Müldür (22.500)*
HER RİND BİLİR/*R.Margulies (11.500)*
SIRAT ŞİİRLERİ/*Haydar Ergülen (11.500)*
KIR AĞI/*Seyhan Erözçelik (14.250)*
AVUTUCULAR/*Muriel Spark (22.500)*
BAŞKA SESLER BAŞKA ODALAR/ *Truman Capote (18.650)*
BUKALEMUNLAR İÇİN MÜZİK/ *Truman Capote (25.250)*
DÜĞÜNÜN BİR ÜYESİ/ *C.McCullers (18.650)*
GENÇ KIZLAR LABİRENTİNİN ESRARI/ *E.Mendoza (18.000)*
GÖRÜNMEZ KENTLER/ *I.Calvino (18.650)*
İTALYAN KIZI/ *Iris Murdoch (18.000)*
KENT MASALLARI/ *A.Maupin (33.500)*
KILAVUZ/ *Bilge Karasu (14.800)*
NEW YORK KÖLELERİ/ *T.Janowitz (33.500)*
SANKİ CENNETTİ GÖRÜNEN/ *J.Cheever (11.500)*
SÜRÜCÜ KOLTUĞU/ *Maruel Spark (10.400)*
YALNIZ BİR AVCIDIR YÜREK/ *C.McCullers (33.500)*

OYUN KİTAPLARI

AÇ SINIFIN LANETİ/*Sam Shepard (11.500)*
ANAHTAR SAHİPLERİ/*M.Kundera (11.500)*
AYRILIK MÜZİĞİ/*M.Duras (11.500)*
BİR ANARŞİSTİN KAZA SONUCU ÖLÜMÜ/*Dano Fo (11.500)*
CUMHURİYET KIZI/*Mehmet Baydur (11.500)*
GÖRÜŞME KUTLAMA ÇAĞRI/ *Vaclav Havel (11.500)*
PARAVANLAR/*Jean Genet (18.650)*
YANGIN YERİNDE ORKİDELER/ *Mehmet Baydur (11.500)*
YAZ VE DUMAN/*T.Williams (11.500)*

DÜNYA YAZARLARI DİZİSİ

ANA/ *Pearl S.Buck (20.300)*
CENNET ÇAYIRI/ *John Steinbeck (20.300)*
GAZAP ÜZÜMLERİ/*John Steinbeck (50.000)*
GORİOT BABA/ *Balzac (25.250)*
GURUR DÜNYASI/ *W.M.Thackerey (39.000)*
KIRMIZI VE SİYAH/ *Stendhal (50.000)*
KUMARBAZ/ *Dostoyevski (18.250)*
MADAME BOVARY *G.Flaubert (28.000)*
MEYHANE/ *Emile Zola (36.250)*
OTUZ YAŞINDAKİ KADIN/ *Balzac (20.300)*
PARMA MANASTIRI/ *Stendhal (39.000)*
SES VE ÖFKE/ *William Faulkner (22.500)*
SUÇ VE CEZA (1-2)/ *Dostoyevski (50.000)*
VADİDEKİ ZAMBAK/ *Balzac (28.000)*
BU MAĞRUR KALP/ *P.S.Buck (33.500)*
CESAR BIROTTEAU/ *Balzac (14.250)*
CYRANO DE BERGERAC/ *E.Rostand (20.300)*
DAMDAKİ KEMANCI/ *Ş.Aleyhem (11.500)*
DORYAN GRAY'IN PORTRESİ/ *Oscar Wilde (20.300)*
EKMEK VE ŞARAP/ *İgnezio Silone (20.300)*
GECE YARISI İTİRAFI/ *G.Duhamel (11.500)*
HAYAT KIVILCIMI/ *E.M.Remarque (28.000)*
SAN MICHELE'NİN KİTABI/ *A.Munthe (14.800)*
SIKINTI/ *Maksim Gorki (14.800)*
THAIS/ *Anatole France (11.500)*
WERTHER/ *Goethe (13.150)*

SANAT DİZİSİ

SANATIN ÖYKÜSÜ/ *E.H.Gombrich (96.500)*
MODERN SANATIN ÖYKÜSÜ/ *N.Lynton (78.500)*
EKSPRESYONİZM/ *Lionel Richard (60.500)*
EMPRESYONİZM/ *M.Serrullaz (60.500)*
ROMANTİZM/ *Francis Claudon (60.500)*
SEMBOLİZM/ *Francis Claudon (60.500)*
SÜRREALİZM/ *Rene Passeron (60.500)*
SANAT TARİHİNİN TEMEL KAVRAMLARI/ *H.Wölfflin (54.500)*
ÇAĞDAŞ TÜRK SANATI/ *S.Tansuğ (84.500)*
MODERN RESİM/ *İsmail Tunalı (42.500)*
TÜRK SANATI/ *Oktay Aslanapa (78.500)*
TÜRK RESMİNDE YENİ DÖNEM/ *Sezer Tansuğ (36.500)*

BÜYÜK FİKİR KİTAPLARI

İLİM VE DİN/ *A.A.Adıvar (50.000)*
OSMANLI TÜRKLERİNDE İLİM/ *A.Adnan Adıvar (28.000)*
AHLAK ÖĞRETİLERİ/ *B.Akarsu (25.250)*
JÖN TÜRKLER/ *Sina Akşin (33.500)*
POLİTİKA/ *Aristoteles (28.000)*
EKOLOJİ VE ÇEVRE BİLİMLERİ/ *Berkes-Kışlalıoğlu (39.000)*
İKTİSADİ KAVRAMLAR/ *J.Bremond-A.Geledan (33.500)*
İKTİSATÇILAR VE İNSANLAR/ *A.Buğra (25.250)*
DEVLET EFSANESİ/ *Ernst Cassirer (33.500)*
TANRILAR, MEZARLAR VE BİLGİNLER/ *C.W.Cream (39.000)*
TANRILARIN VATANI ANADOLU/ *C.W.Cream (22.500)*
ÇAĞDAŞ SİYASET FELSEFECİLERİ/ *Crespigny-Minogue (28.000)*
ESTETİK/ *Benedetto Croce (28.000)*
ESKİ YUNAN EDEBİYATI/ *G.Gelgin (28.000)*
TÜRKİYEDE YABANCI DİL/ *Ö.Demircan (22.500)*
ARİFLERİN MENKIBELERİ-1/ *Ahmat Eflaki (33.500)*
ARİFLERİN MENKIBELERİ-2/ *Ahmet Eflaki (28.000)*
DEVLET/ *Eflatun (33.500)*
DİYALOGLAR-1/ *Eflatun (33.500)*
DİYALOGLAR-2/ *Eflatun (39.000)*
MİTOLOJİ SÖZLÜĞÜ/ *Azra Erhat (39.000)*
LATİN EDEBİYATI/ *Müzehher Erim (44.500)*
ZİYA GÖKALP/ *M.E.Erişirgil (22.500)*
TÜRKÇE KÖKLER SÖZLÜĞÜ/ *İ.Z.Eyüboğlu (20.300)*
ÇAĞDAŞ YAŞAM/ *Prof.E.Geçtan (33.500)*
PSİKANALİZ VE SONRASI/ *Prof.Engin Geçtan (28.000)*
FELSEFE TARİHİ/ *Macit Gökberk (50.000)*
İNSAN VE KÜLTÜR/ *B.Güvenç (44.500)*
DÜŞÜNCE TARİHİ/ *O.Hançerlioğlu (50.000)*
EKONOMİ SÖZLÜĞÜ/ *Orhan Hançerlioğlu (55.500)*
FELSEFE SÖZLÜĞÜ/ *Orhan Hançerlioğlu (50.000)*
İNSAN VE DAVRANIŞI/*Doğan Cüceloğlu*
FELS.ANS.(9 cilt takım)/ *Orhan Hançerlioğlu (400.500)*
İSLAM İNANÇLARI SÖZLÜĞÜ/ *Orhan Hançerlioğlu (66.500)*
RUHBİLİM SÖZLÜĞÜ/ *Orhan Hançerlioğlu (44.500)*
TİCARET SÖZLÜĞÜ/ *Orhan Hançerlioğlu (55.500)*
TOPLUMBİLİM SÖZLÜĞÜ/ *Orhan Hançerlioğlu (50.000)*
SANATIN TOPLUMSAL TARİHİ/ *A.Hauser (39.000)*
SEÇİLMİŞ PARÇALAR/ *G.W.F.Hegel (20.300)*
HEREDOT TARİHİ/ *Herodotos (55.500)*
SEÇİLMİŞ YAZILAR/ *I.Kant (20.300)*
İKTİSADİ DÜŞÜNCE/ *G.Kazgan (50.000)*
TEKNOLOJİ TARİHİ/ *W.Kiaulehn (25.250)*
TOPLUMSAL DEĞİŞME KURAMI/ *Emre Kongar (44.500)*
TÜRK TOPLUMBİLİMCİLERİ I/ *Emre Kongar (44.500)*
TÜRK TOPLUMBİLİMCİLERİ II/ *Emre Kongar (33.500)*
TÜRKİYE ÜZERİNE ARAŞTIRMALAR/ *Emre Kongar (44.500)*
TÜRKİYE'NİN TOPLUMSAL YAPISI I/ *Emre Kongar (33.500)*
TÜRKİYE'NİN TOPLUMSAL YAPISI II/ *Emre Kongar (33.500)*
SOSYOLOJİ TARİHİ/ *N.Şazi Kösemihal (33.500)*
İKTİSADİ OLAYLARIN EVRİMİ/ *M.J.Maillet (22.500)*
FELSEFEYE GİRİŞ/ *T.Mengüşoğlu (33.500)*
İNSAN FELSEFESİ/ *T.Mengüşoğlu (33.500)*
DÜNYA TİYATROSU TARİHİ-1/ *Özdemir Nutku (55.500)*
DÜNYA TİYATROSU TARİHİ-2/ *Özdemir Nutku (55.500)*
SİYASAL DÜŞÜNCENİN EVRİMİ/ *C.N.Parkinson (28.000)*
DİN PSİKOLOJİSİ/ *O.Pazarlı (28.000)*
İSLAMDA AHLAK/ *Osman Pazarlı (33.500)*
AÇIK TOPLUM VE DÜŞMANLARI-1/ *Karl Popper (39.000)*
AÇIK TOPLUM VE DÜŞMANLARI-2/ *Karl Popper (39.000)*
HZ.MUHAMMEDİN FELSEFESİ/ *Cemil Sena (61.000)*
SANAT SÖZLÜĞÜ/ *M.Sözen (33.500)*
ESTETİK/ *İsmail Tunalı (33.500)*
FELSEFENİN ÇAĞRISI/ *N.Uygur (20.300)*
KÜLTÜR KURAMI/ *Nermi Uygur (20.300)*
İNSAN VE DÜNYASI/ *C. Wells (20.300)*
BİLİM FELSEFESİ/ *Cemal Yıldırım (28.000)*
BİLİM TARİHİ/ *Cemal Yıldırım (28.000)*
MATEMATİKSEL DÜŞÜNME/ *Cemal Yıldırım (28.000)*

SİPARİŞ KUPONU

Yukarıdaki listede işaretlemiş olduğum kitapları satın almak istiyorum
Adı,soyadı..... .....Mesleği.....Doğum Yılı ....
İş adresi.....
.....İş Tel .....
Ev Adresi .....
.....Ev Tel.....
Teslim Yeri: Ev ○ İş ○ İmza

Epsilon

Remzi Kitabevi

EPSİLON YAYINCILIK HİZMETLERİ TİC. ve SAN. LTD. ŞTİ.

Cumhuriyet cd. Üftade sk. 13/2 Elmadağ / İSTANBUL Tel: 132 04 81 - Fax: 140 17 82

Cabrera Infante
KAPANDA ÜÇ KAPLAN

Infante'yi edebiyat devleri arasına katan **Kapanda Üç Kaplan**'da Batista'nın devrişilinin öncesindeki Havana gece yaşamı anlatılır. Alaycı bir dilin kullanıldığı roman bir dizi monologdan oluşur: Sık sık argoya, cinaslara ve sözcük oyunlarına başvurulur. Dinamik, panoramik bir üslupla maddi ve manevi karmaşaya düşen bir toplumdan kesitler verilir. Bu toplumda dil de acayipleşir ve yeni iletişim yolu arayan insanlar tarafından yeniden biçimlendirilir.
Kimi eleştirmenler, Infante'nin karakterlerinin "**kaos içinde düzen, değişim diyarında değişmezlik, sınırlamalar dünyasında sınırsızlık**" arayışlarına dikkat çekerler. Ve **Kapanda Üç Kaplan**'ı Güney Amerika'dan çıkan en önemli çağdaş romanlardan biri olarak kabul ederler.

"**Kapanda Üç Kaplan** büyük şehrin karmaşasına baktığında onda bir dil şöleni gören modern roman klasiklerinden... Tristram Shandy'den bu yana yazılmış en gülünç, en eğlenceli, en matrak ve sıradışı romanlardan biri."

ORHAN PAMUK

"Joyce'un **Ulysses**'inden sonra, hiçbir romancı bu denli özel bir dil ve bu denli yetkin bir labirent kuramaz, sanılmıştı. Oysa bu tehlikeli serüveni göze alma cüreti gösteren, üstelik bu cüretle düz orantılı bir başarı grafiği çizen birkaç romancı oldu dünyada: **Sek sek** ile Cortazar, **Mobil** ile Butor, **Harfler** ile John Barth, **Hayat Kullanım Kılavuzu** ile Perec, **Christophe ve Yumurtası**'yla Fuentes ilk akla gelen örnekler.
Gene de Joyce'a en yakın örnek, bir dil çılgını olan Infante'nin olağanüstü **Kaplanlar**'ı sanıyorum."

ENİS BATUR

H A Z I R L A N A N K İ T A P L A R

Hans Magnus Enzensberger
ANARŞİNİN KISA YAZI

Marge Piercy
ZAMANIN KIYISINDAKİ KADIN

Jean-Philippe Toussaint
FOTOĞRAF MAKİNESİ

Michel Tournier
VEDA YEMEĞİ

Pierre Clastres
VAHŞİ SAVAŞÇININ MUTSUZLUĞU

Guy Debord
GÖSTERİ TOPLUMU ve YORUMLAR

Gündüz Vassaf
CEHENNEME ÖVGÜ

Niels Vogel
DÜNYADAKİ İLK İNSANLAR HANSEL ve GRETEL İDİ

AYRINTI

ayrıntılar önemlidir!..

---

b İMZA GÜNLERİ b

BİLGİ YAYINEVİ

7 Kasım Perşembe
Attilâ İlhan,
Fatoş Dilber

9 Kasım Cumartesi
Ayla Kutlu,
Gönül Özgül,
Yaşar Seyman

Yazarlarımız belirtilen günlerde
BİLGİ YAYINEVİ STANDINDA
15-18.30 arası
kitaplarını imzalayacaklardır.

TÜYAP KİTAP FUARI
BİLGİ YAYINEVİ STANDI
TEPEBAŞI – İSTANBUL

b İMZA GÜNLERİ b

B D S YAYINLARI

ATTİLA İLHAN'ın DEFTERİ / 1

GERÇEKÇİLİK SAVAŞI

OKUMALISINIZ !

İRFAN YALÇIN

UZUN BİR YALNIZLIĞIN TARİHÇESİ

GÖLGE YAYINLARI

JOYCE SALVADORI LUSSU, NAZIM HİKMET'İ TÜRKÇE BİLMEDEN TÜRKÇEDEN İTALYANCAYA ÇEVİRDİ VE ANZICHE ÖDÜLÜNÜ ALDI.

Nâzım açıkladı, ben yazdım

J. SALVADORI LUSSU VE NAZIM HİKMET, 1958 YILINDA STOCKHOLM'DE

Joyce Salvadori Lussu Nâzım'ı 1958 yılında tanımış. Daha sonra Avrupa'nın çeşitli kentlerinde bir araya gelmişler. İtalyayı arabayla dolaşma projeleri ise şairin ölümü nedeniyle gerçekleşmemiş. Joyce Lussu şimdi Nâzım'ın kitaplarının İtalyanca basım haklarına sahip. Kendisi de bir şair olan bu güzel kadın , "Nâzım çevrilebilir bir şairdi ve evrensel bir söylemi vardı." diyor ve ekliyor: "Ben onu İtalyancaya çevirdim, başarılı oldum. Çünkü onunla konuşarak çevirdim."

PETEK KURTBÖKE *FERMO**

Bir süre önce İtalya'da bir dergide şöyle bir haber yayımlandı: "Joyce Salvadori Lussu, İtalya'daki en ilginç yazın ödülünü kazandı. En ilginç ödül oluşu, henüz yazılmamış bir kitaba verilmiş olması. Kitabın konusu ünlü Türk şairi Nâzım Hikmet." Joyce Lussu, İtalyan sosyalist hareketinin büyük liderlerinden Emilio Lussu'nun karısı. Şimdilerde, Adriyatik sahilinde küçük bir köyde yalnız oturuyor ve 80'in üzerinde olmasına karşın çalışmalarını büyük bir hızla sürdürmeye devam ediyor. Bizim için Joyce'un ilginç yanı Nâzım Hikmet'i Türkçe bilmediği halde Türkçeden çevirip İtalya'da tanıtması ve yine İtalya'da Nâzım Hikmet'in eserlerinin yayın haklarını elinde bulundurması. Hikmet'le doğan bu ilginç çeviri yöntemiyle Joyce on sene süren bir çevirmenlik yaşamına başlıyor, ünlü Afrikalı şair Agostino Neto ve birçok başka Afrikalı, Vietnamlı, Portekizli, Kübalı, Arnavut, Eskimo şairi aynı şekilde dillerini bilmeden özgün metinden çeviriyor. Joyce'a Nâzım'la olan ilginç dostluklarını ve gerçekleştirdiği olağanüstü çevirilerini sorduk:

— Nâzım Hikmet hakkında yazacağın bir kitap için Anziché ödülünü aldığın doğru mu?

— Hikmet hiçbir zaman eserlerinin bir ödüle aday gösterilmesini istemedi. Bu Anziché ödülü için gereken birkaç sayfayı nereden ele geçirmişler bilmiyorum. Bir pazarlama, bir reklam oyunu olsa gerek. Bu benim hep karşı çıktığım bir şey. Kimbilir nereden buldular? Bir gün bir mektup geldi: "Ödül kazandın" diye. 382 oyla!

— Kitabın konusu ne?

— Bu kitap şu sıralarda Venedik'te Centro Internazionale della Grafica Yayınevi tarafından basıldı. Adı "İtalya'da bir Türk, Türkiye'de bir İtalyan."

— Nâzım'ın yaşamöyküsü mü?

— Hayır, bizim tanışmamızın öyküsü, benim Münevver'le dostluğum. Münevver'le birbirimize o kadar benziyorduk ki gören ikiz zannediyordu. Ben yarı İngiliz, yarı İtalyan, Münevver yarı Fransız, yarı Türk, birbirimize benzememiz için hiçbir neden de yoktu. Hâlâ birbirimizi arayıp soruyoruz. Mektuplarını saklıyorum... Şu sıra yayınevinin elinde bir başka proje daha var. Hikmet'ten şair olarak değil de kültürlerin birleşme noktası olarak söz edecek bir kitap.

— Nâzım Hikmet'le nasıl tanıştığını bize de anlatır mısın?

— Dünya Barış Konferansı'ndaydık. 1958'de Helsinki'deydi. Hemen herkesi tanıyordum. Daha önce hiç görmediğim, tanımadık biri geçti. Yakışıklılığı ile de hemen göze çarpıyordu. Uzun boylu, sarışın, mavi gözlüydü. Türk denilince bizim aklımıza gelen tiple ilgisi yoktu. Aslında doğru değil. Türkiye de İtalya gibi Akdeniz ülkesi, her çeşit insan var. Her neyse, orada bir Lübnanlıyla konuşuyordum, Nâzım'ı gösterip "Bu dünyanın en büyük şairi" dedi. "Dünyanın en büyük şairi mi? Kimmiş, adı ne?" "Nâzım Hikmet" dedi uzatarak. "Hiç duymadım" dedim, ama biraz da utanmıştım bu en büyük şairi tanımadığım için. Biraz dolaştım, kitap sergisinde şiirlerinin bildiğim bir başka dilde çevirisini buldum. Baktım gerçekten olağanüstü, çok beğendim. Onun üzerine bizi tanıştırdılar, "şiirlerini çok beğendim" dedim. "Hoşuna gittilerse neden İtalyancaya çevirmiyorsun?" dedi. "Türkçe bilmiyorum, ama deneyebiliriz" dedim.

— Fransızca mı konuşuyordunuz?

— Fransızca, İngilizce, ne olursa. Fransızcayı çok iyi konuşuyordu.

— Nasıl çalışıyordunuz?

— Şair açıklamasını en iyi bilendir. Neden o sözcük, neden o manzara, çok iyi açıklar. Çünkü seçtiği sözcük onun için önemlidir. O açıklıyordu, ben çeviriyordum. Baktım çok kolay oluyordu, böyle çalışılabilirdi. Biraz İtalyanca da biliyordu. Türkler büyük bir dil yeteneğine sahip. Bu Türkçe dilinin yapısından da ileri geliyor. Çok memnundu. Çevirdiklerim çok hoşuna gitmişti. 1963'te öldü. Bu beş yıl içersinde Avrupa'nın çeşitli şehirlerinde bir araya gelip çalıştık.

— "Nâzım Hikmet çevirilebilir bir şair" diyorsun. Çevirilebilir olmak ne demek?

— Hermetik, Avanguard* şairler bence çevirilemeyecek şairler. Sorun düzgü. Hikmet'in çok geniş, evrensel bir kodu vardı. "Herkes beni anlasın istiyorum. Afrika'daki okuryazar olmayan bir köylü bile beni anlamalı. Ona bile ilginç gelebilecek şeyler yazmalıyım" diyordu. Bu yüzden çeviri yaparken "Aman çok dikkat et, çevirdiklerini her okuyan anlayabilsin" diyordu. Hikmet edebi şair değildi. Bunu şu anlamda söylüyorum; onun şiiri kendisinden önce yazılan edebiyata, okuduğu kitaplara dayanmıyordu. Şiirlerini halk dilinde yazıyordu, kitabi dilde değil. Şair derdini karşısındaki insan kim olursa olsun en iyi anlatabilen insandır, herkesle konuşup anlaşabilmelidir. Hikmet'in büyüklüğü burada. Geleneksel şiir ölçüleri de kullandığı oluyordu, ama dili her zaman çok kolay anlaşılabiliyordu. Bana hep "Aman anlamı belirsiz, iki anlamlı, çok anlamlı sözcükler kullanma" diyordu. Bu noktaya çok dikkat ediyordu.

— Nâzım'ın şiirleri İtalya'da çok iyi tanınıyor. Bunu senin çevirilerine borçluyuz. Türkçe bilmeden Türkçeden yaptığın çevirilere nasıl bir tepki geldi? Eleştiriler oldu mu?

— Eleştiri? Eleştirilecek tarafı yok ki! Gerçekten eleştiren olmadı, yalnız ISMEO'dan (Istituto del Medio Oriente), üniversiteden tepkiler geldi "Türkçe bilmiyorsun, ne cüretle Türkçeden çeviri yapmaya kalkıyorsun?" diye. Ancak Lerici Yayınevi'nin yayımladığı şiirlerde (1961, 1965) bir sayfada Türkçesi, bir sayfada İtalyanca çevirisi basıldı. Kimse söyleyecek söz bulamadı. Mutlaka düzgün bir İtalyanca kullanma endişem de yoktu üstelik, çeşitli yöre ağızlarından deyişler, konuşma dilinden sözcükler kullanıyordum. Mondadori'den yayımlanan "Poesie d'amore" son beş yılda kaç baskı yaptı bilmiyorum.

Bu inanılmaz bir durum. Hikmet gibi yabancı bir şairin İtalya'da en çok satan kitaplar listesinde sürekli yer alması. Okul kitaplarında, televizyon programlarında neredeyse bir İtalyan şair gibi kabul görüyor. Dün bir hanım telefon etti. İlk kez Hikmet'i okumuş. O kadar etkilenmiş ki telefonda bana şiirlerden alıntılar yapıyordu. "Bütün şiirlerini okumak istiyorum. Sonunda bana çok şey söyleyen, benimle uyum içinde olan bir şair buldum!" diyordu. Hikmet, İtalya'da kendini kabul ettirmiş bir şair. Fransa'da da çok iyi çeviriler yapıldı.

— "Tradurre Poesia" kitabının önsözünde "bir şairi çevirebilmek için onun dünyasını tanımak gerek" diyorsun. Bu nedenle mi gittin Türkiye'ye?

— Benim için bir şairi tanımak demek onun dünyasına girmek, çevresini, eğitimini, dostunu, düşmanını, yaşam felsefesini tanımaktır. Çünkü şiirin içinde derin bir felsefe var. Bu bakımdan, dili bilmektense, o şiiri doğuran gerçekliği tanımak gerek. Şiir bir başka kültürü tanımanın çok kısa ve yeterli bir yolu. Ben de Türkiye'yi, tarihini, bugününü, şiir yoluyla tanıdım. Dilini bilmesem de kendimi hep çok yakın gördüm. Gittiğimde kendimi evimde hissettim.

— Nâzım Hikmet'le Avrupa'nın çeşitli şehirlerinde bir araya geldiğinizi söyledin. Nâzım İtalya'ya da geldi mi?

— Evet, hatta buraya geldiğinde bana çok sinirlenmişti. Çünkü onu gezdirirken turist rehberi gibi açıklamalar yapıyor, tarihi ve sanatı anlatıyordum. Çok kızmıştı, "Kendi gözlerimle görmek istiyorum, senin gözlerinle değil" diyordu. Bir projemiz vardı, İtalya'yı arabayla gezecektik, o da elinde bir teyple şiirlerini konuşarak kaydedecekti. Akşam eve dönünce de teype o gün kaydettiklerini düzenleyip kaleme alacaktı. İtalya'yı çok seviyordu. Projemizi gerçekleştiremedik.

— Sen de şairsin. Bunun başarılı şiir çevirisinde payı ne?

— Altı yaşından beri şiir yazıyorum, ama hiç ciddiye almamıştım. Ancak şair olmasaydım şiir çevirisi yapamazdım. Hikmet, İtalya'daki başarısını benim çevirilerime de borçlu. Başkaları da çevirdi Hikmet'i, ama kıyaslanacak gibi değil. Bu yüzden bana güveniyordu ve İtalya'daki yayın haklarını bana verdi. Hikmet'i çevirmek isteyen olursa önce bana başvurması gerekiyor.

— Senin çevirilerinden sonra kim böyle bir çeviriye kalkışabilir?

— Doğru. Benim için ilginç olan şairin yanımda olmasıydı. Başarılı oldum, çünkü onunla konuşarak çevirdim. Örneğin Türkiye'de yetişen ve İtalya'da olmayan bir ağaç ismi geçiyor şiirde. Ne yapayım, Latince botanik ismini mi koyayım? İtalya'da yetişen benzer başka bir ağaç ismi koyuyordum. Çünkü İtalyan okur için gerçekliği olan ağaç o, hiç görmediği Türkiye'de yetişen ağaç değil. Böyle bir değişikliği sadece şairin kendisiyle konuşarak yapabilirsin. Ben çeviriyi şairin kendisiyle yaptım, şair de artıkyok. □

* Adriyatik sahilinde

JOYCE LUSSU, NAZİLERE KARŞI SAVAŞAN PARTİZANLARIN LİDERLERİNDEN BİRİ OLAN EŞİ EMILIO LUSSU İLE. YIL : 1965

JOYCE LUSSU, OĞLU GIOVANNI İLE (1950'DE)

JOYCE SALVADORI LUSSU

Ne macera ama

1936'DA AFRİKA'DA

Adriyatik sahillerinde Ancona'ya yakın bir köyde oturan Joyce Salvadori Lussu, çok ilginç ve renkli bir kişi. İtalyan babası ve İngiliz annesi 1900'lerde aynı konumda bulunan asil ailelerin çocukları gibi ata binip ava gitmeyi, balolarda eğlenmeyi değil daha maceraperest bir yaşamı seçiyorlar. Felsefe profesörü babası ve ressam annesi üç çocuklarını vaftiz ettirmeyi reddederek, kiliseye ve Mussolini döneminde çocuklarına okula ayak bastırtmıyorlar. 18'inde Heidelberg'e felsefe okumaya giden Joyce 1932'de Nazilerin gelişiyle İtalya'ya geri dönüp partizanlara katılıyor ve hareketin liderlerinden Emilio Lussu'yla tanışıyor. Lussu'yu aralarında çok yaş farkı bulunmasına rağmen evlenmeye razı ediyor! 1944'te oğlu Giovanni dünyaya geliyor. Savaş sonrası bu kez de kadın hakları için çarpışmaya başlıyor. Bir süre İtalyan sosyalist ve komünist parti kadın kollarını örgütlüyor. Ancak "Emilio Lussu'nun karısı" olmakla yetinemeyeceğini anlayıp başka bir şeyler yapmaya karar veriyor. İşte tam bu sırada yaşamını değiştirecek bir çalışmayı kendisine önerecek Nâzım Hikmet'le tanışıyor. Nâzım'dan sonra Barzani ve Talabani'nin yanında Süleymaniye'de Gegherxuin, Hacar, Abdullah Goran'ı çeviriyor. Salazar rejimi sırasında Lizbon'da hapiste bulunan Angolalı şair Agostinho Neto'yla çeviri yapması için kendisine izin verilmeyen Joyce, Neto hapisten kaçtığında ona Fas'ta yetişiyor. Defalarca Afrika'ya gidip birçok Afrikalı şairi, Vietnamlı, Kübalı, Arnavut, Eskimo şairi de yine özgün metinden çeviriyor. 10 yıldan fazla süren bu çeviri çalışması 1970'lerin başlarında sona eriyor. 75'te Emilio'nun ölümüyle 30 yıllık beraberlikleri bitiyor. Politikacı, yazar, şair, çevirmen Joyce, bugün 80'in üzerinde olmasına karşın çalışmalarını çok yoğun bir biçimde sürdürüyor.

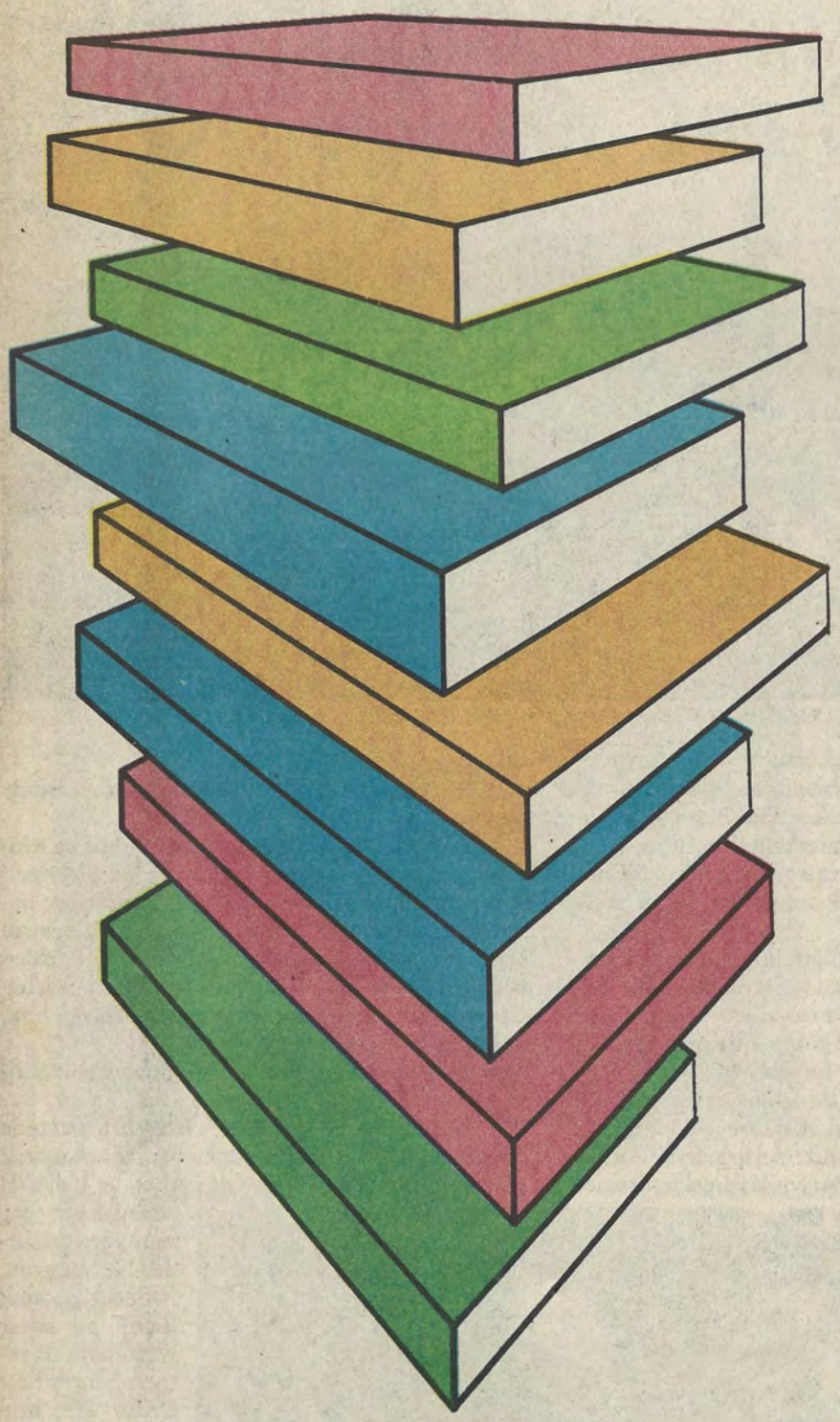

CUMHURİYET KİTAP KULÜBÜ

TÜYAP 10. KİTAP FUARINDA

2-10 KASIM

GELİN ÜYE OLUN
YIL BOYUNCA
DİLEDİĞİNİZ
KİTABA SAHİP OLUN!
TEMEL BRITANNICA
VE SEÇME YAPITLAR
TAKSİT
KAMPANYASINDA
FUAR SÜRESİNCE
KULÜBE **ÜYE** OLANLARA
CUMHURİYET
1991YILLIĞI **ÜCRETSİZ**

TÜM OKURLARA %20 CKK ÜYELERİNE %25 İNDİRİM

- **CUMHURİYET**
- **ÇAĞDAŞ YAYINCILIK**
- **ÇAĞDAŞ YAYINLARI**

TÜM KİTAPLARIYLA

HERGÜN 11.00-20.00
TÜYAP 10. KİTAP FUARI,
TEPEBAŞI

KİTAP ÖDÜLLÜ BULMACA

İLKER MUMCUOĞLU

	1 E A	2 A Y	3 A N	4 A A	5 C N	6 A I	7 I Z	8 C D	9 C A		10 C B
11 D U	12 A Ç	13 E U	14 E L	15 C A	16 D N	17 C I	18 K R		19 B T	20 K E	21 B K
	22 F U	23 A Y	24 F U	25 D N	26 D M	27 A U	28 E Ş		29 E G	30 B E	31 I C
32 D E	33 J L	34 C E	35 F R	36 K İ	37 C M	38 C İ	39 B Z		40 A A	41 K D	42 A I
43 J M	44 A I	45 F Z	46 E I		47 H B	48 B İ	49 E L	50 G M	51 H E	52 A S	53 A E
54 C N	55 J I	56 C Z		57 A D	58 B E		59 I O	60 A L	61 D U	62 A R	
63 G S	64 G E	65 G V	66 H D	67 C A	68 K D	69 A İ	70 A R		71 E K	72 E İ	73 B M
74 A L	75 I İ	76 B K	77 B L	78 J E	79 A R	80 G İ	81 F M	82 H İ	83 C Z		

Önce aşağıda tanımları verilen sözcükleri bulmaya çalışın ve her bir harfi bir yatay çizgi üzerine gelecek biçimde yazın. Sonra çizgilerin altlarındaki sayılara göre bu harfleri bulmacadaki aynı sayılı karelere aktarın. (Kara kareler iki sözcük arasını gösterir. Bir satırın sonunda kara kare yoksa, bu sözcüğün alttaki satırın başına sarktığını gösterir.) İşte o zaman, bulmacadaki sözcüklerden yararlanarak tanımların karşılarındaki sözcükleri bulabilirsiniz. (Bulmacadaki karelerin sağ üst köşelerindeki harfler, tanımlar dizinindeki harf sırasını göstermektedir.) Bulmaca tamamlanınca, sorulan tanımların karşılığı olan sözcüklerin ilk harfleri yukarıdan aşağıya doğru Türk şairinin adını oluşturacak; bulmaca karelerinde ise, aynı şairin yeni çıkan "Afiş" adlı şiir kitabından bir alıntı ortaya çıkacaktır.

ADI, SOYADI: .....

ADRESİ : .....

.....

Tanımlar ve sözcükleriniz:

A. Alejo Carpentier'in,uygarlığın olanaklarının her bakımdan tükenmiş olduğunu, bu tükenmenin insanın kendi öz varlığı ve sevgi başta olmak üzere bütün insan ilişkilerinin tükenmişliğini belirlediğini (Güven Turan'ın yorumu) anlattığı tanınmış romanı.

SULARIN

52 27 60 40 70 6 3

AYRILDIĞI YER

4 23 62 42 74 57 69 12 44 2 53 79

B. Felsefede uyuşabilir tezleri toplayıp uyuşamayanlarını bir yana bırakma eğilimini, edebiyatta ise birbirine aykırı çeşitleri bağdaştıran geniş sınırlı zevki ifade eden terim.

EKLEKTİZM

58 21 77 30 76 19 48 39 73

C. Konusunu Antalya köylerinden alan uzun hikâyesi "Karabibik" ve İstanbul'da bir Türk ailesinin romanı "Zehra" ile gerçekçilik akımının ilk temsilcilerinden biri olan, Servetifünun dergisinin ilk yazarlarından biri.

NABİZADENAZIM

54 67 10 38 56 15 8 34 5 9 83 17 37

D. Örnek.

NUMUNE

16 61 26 11 25 32

E. "Mai ve Siyah" romanı yazarının soyadı.

UŞAKLIGİL

13 28 1 71 14 46 29 72 49

F. "... Goncagül" (Oktay Arayıcı'nın oyunu).

RUMUZ

35 22 81 24 45

G. ".. Burak" ("Yanık Saraylar", "Sahibinin Sesi", "Afrika Dansı", "Everest My Lord" adlı yapıtların yazarı).

SEVİM

63 64 65 80 50

H. "... Ahmed ("Atabetü'l - Hakayık'ın yazarı).

EDİB

51 66 82 47

I. "Beyaz Pele" lakaplı, ünlü Brezilyalı futbolcu.

ZİCO

7 75 31 59

J. Acınacak, acıklı.

ELİM

78 33 55 43

K. "... matla" (Gazelin ilk beytinin birinci ya da ikinci mısrasının son beyitte, gazelin son mısrası olarak yinelenmesine verilen ad).

REDDİ

18 20 41 68 36

■ Bulmacamızın doğru cevaplarını gönderen okurlarımız arasından kurayla tesbit edeceğimiz 25 kişiye Thomas Mann'in "Dinle Alman Ulusu" adlı kitabını armağan edeceğiz

87. sayının çözümü

A. Okur, B. Serde, C. Mi, D. Aydın Emeç, E. Nehr, F. Lefke, G. Islak Güneş, H. Trenin Tam Saatiydi, I. Aşkın, J. Rus Ruleti, K. İri, L. Hukuk, M.İdrak.

Ne efsunkâr imişsin, ah ey didarı hürriyet
Esir - i aşkın olduk gerçi kurtulduk esaretten
Namık Kemal

GERÇEKÜSTÜCÜ GÖZÜYLE VAN GOGH

Feci bir duyarlık

Van Gogh / Antonin Artaud

Çeviren: Ahmet D. Soysal

Nisan Yayınları / 62 s.

FATMA ORAN

Gerçeküstücülüğün kuramcılarından oyun yazarı, şair ve oyuncu Antonin Artaud'nun (1896, Marsilya-1948, Ivry-sur-Seine-Fransa) babası Marsilyalı, annesi İzmir kökenli bir Rumdu. Tüm yaşamı boyunca süren ruhsal bunalımları nedeniyle çeşitli akıl hastanelerinde, en son da Rodez'dekinde (1943-1946) kalan Artaud' nun yetiştiği ortamın yaşamındaki güçlü etkisi, özellikle mistisizme olan tutkusunda belirgindir.

Van Gogh, toplumun intihar ettirdiği; Arthaud' nun, Pierre Leob' un bir mektubunu okuduktan sonra yazmayakararverdiği bir kitaptır; mektupta, Leob, Artaud' ya Van Gogh konusunda br kitap yazmasının ne kadar iyi olacağını belirtmekteydi, ek olarak da doktor Beer adlı şahsın Van Gogh' un deliliği konusundaki görüşlerini içeren "Onun Deliliği" başlıklı psikiyatrik bir incelemeyiyolluyordu. Artaud' nun bu metne tepkisi, kitabın yazılışında belirleyici olmuştur.

"Bir iskemle üstünde bir el şamdanı,
örülmüş yeşil ekin sapından bir koltuk,
koltuk üstünde bir kitap,
ve işte dram aydınlatılmış vaziyette.
Girecek olan kim?
Gauguin mi yoksa başka bir hayalet mi?"

Büyük yalnızlıkların, dev acıların, olağanüstü hüzünlerin, güneşin ve buğday sarılarının ressamı Vincent Van Gogh' un tablolarının; hepsinin değilse bile birkaçının anlatıldığı bir kitaptır bu. Artaud' nun, düşünce ve mantığı altüst eden erotik ve öfkeli sözcükleriyle yazılmış bir kitaptır; ressamların en ressamına lâyık bir kitap. Tüm Vincent' çilerin dikkatine...□

VAN GOGH'UN BİR YAPITI

87. sayıdan kitap kazananlar:

87. sayımızdaki bulmacamızı doğru yanıtlayarak **Nietzche'nin "Gezgin ile Gölgesi"** adlı kitabını kazananlar:
Adana'dan: Aylin Tek, Cemal Senver. **Ankara'da** n: Süleyman Demirkul, Canan Kiraz, Hasan Özallı. **Bursa'da** n: Adnan Sülegir, Ahmet Kuçka, Dilek Sümerkaya. **Balıkesir'den** : Ahmet Candil. **Çanakkale'de** n: Fatma Oral, Müjgan Balkır. **Isparta'dan** : Cemal Gülmez. **İzmir'de** n: Buket Sarkol, Dilara Uzun, Kıymet Özcan, Neriman Haskol, Can Kulcu. **İzmit'ten:** Hasan Karakurt. **İstanbul'dan** : Murat Bayraktar, Kadir Cankara, Ayşegül Söylemez, Abdurrahim Kılcı, Muharrem Kılıç. **Denizli'den:** Özer Sarı, Kadircan Koral.

7 Kasım günü, **Sol ve Onur Yayınları**nı, okur (yalnızca 7 Kasım günü ve yalnızca okur) % 50 indirimli edinebilecek.
7 Kasım İlhan Gününde, İlhanilhan Kitabevi, bugünün anısına yayınlanan Muzaffer İlhan Erdost'un *Bir Fotoğrafa Altyazı / İki 7 Kasım* adlı kitabını, ve gene Muzaffer İlhan Erdost'un, çoğu İlhan'ın öldürülüşünü betimleyen resimlerinden oluşan 20 adetlik bir kartpostal setini armağan edecek.

7 KASIM İLHAN GÜNÜ KİTAP GÜNÜ

SOL YAYINLARI

KARL MARX

- ❑ **Kapital** Birinci Cilt, 60.000 lira
- ❑ **Kapital** İkinci Cilt
- ❑ **Kapital** Üçüncü Cilt, 60.000
- ❑ **1844 Elyazmaları**
- ❑ **Felsefenin Sefaleti**
- ❑ **Ücretli Emek ve Sermaye - Ücret Fiyat ve Kâr**
- ❑ **Ekonomi Politiğin Eleştirisine Katkı**
- ❑ **Fransa'da Sınıf Savaşımları**, 19.000
- ❑ **Louis Bonaparte'ın 18 Brumaire'i**, 15.000
- ❑ **Fransa'da İç Savaş**, 19.000

FRİEDRİCH ENGELS

- ❑ **Köylüler Savaşı**, 15.000
- ❑ **Konut Sorunu**
- ❑ **Anti-Dühring**, 36.000
- ❑ **Ütopik Sosyalizm ve Bilimsel Sosyalizm**, 12.000
- ❑ **Ailenin Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni**, 19.000
- ❑ **Ludwig Feuerbach ve Klasik Alman Felsefesinin Sonu**
- ❑ **Tarihte Zorun Rolü**
- ❑ **Doğanın Diyalektiği**, 30.000
- ❑ **Büro ile Barikat Arasında**

MARX-ENGELS

- ❑ **Seçme Yapıtlar** Birinci Cilt
- ❑ **Seçme Yapıtlar** İkinci Cilt
- ❑ **Seçme Yapıtlar** Üçüncü Cilt, 55.000
- ❑ **Doğu Sorunu [Türkiye]**, 55.000
- ❑ **Kutsal Aile**
- ❑ **Alman İdeolojisi [Feuerbach]**, 13.000
- ❑ **Komünist Manifesto**, 22.000
- ❑ **Gotha ve Erfurt Programlarının Eleştirisi**, 16.500
- ❑ **Kapitalizm Öncesi Ekonomi Biçimleri**
- ❑ **Felsefe İncelemeleri**
- ❑ **Din Üzerine**
- ❑ **Nüfus Sorunu ve Malthus**, 22.000

MARX-ENGELS-LENİN

- ❑ **İşçi Sınıfı Partisi Üzerine**
- ❑ **Anarşizm ve Anarko-Sendikalizm**, 28.000
- ❑ **Kadın ve Aile**, 22.000

V. İ. LENİN

- ❑ **"Halkın Dostları" Kimlerdir?**, 18.500
- ❑ **Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi**, 32.000
- ❑ **Ne Yapmalı?**, 19.000
- ❑ **Bir Adım İleri İki Adım Geri**
- ❑ **Demokratik Devrimde Sosyal-Demokrasinin İki Taktiği**, 16.500
- ❑ **Materyalizm ve Ampiryokritisizm**, 30.000
- ❑ **Emperyalizm**, 16.000
- ❑ **Nisan Tezleri ve Ekim Devrimi**, 21.500
- ❑ **Sol Komünizm**, 12.500
- ❑ **Sosyalizm ve Savaş**
- ❑ **Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı**, 22.000
- ❑ **Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları**
- ❑ **Emperyalist Ekonomizm**, 10.000
- ❑ **Tarım Sorunları**
- ❑ **İşçi Sınıfı ve Köylülük**, 24.500
- ❑ **Marx Engels Marksizm**, 24.500
- ❑ **Gençlik Üzerine**
- ❑ **Burjuva Demokrasisi ve Proletarya Diktatörlüğü**

- ❑ **Marksizm ve Ulusal Sorun ve Sömürge Sorunu**, J.Stalin, 24.500
- ❑ **Leninizmin İlkeleri**, J.Stalin, 17.000
- ❑ **Anarşizm mi Sosyalizm mi?**, J.Stalin, 10.000
- ❑ **Trotskizm mi Leninizm mi?**, J.Stalin
- ❑ **Leninizmin Sorunları**, J.Stalin
- ❑ **Son Yazılar 1950-53**, J.Stalin, 17.000
- ❑ **Teori ve Pratik**, Mao Çe-tung, 13.000
- ❑ **Felsefenin Başlangıç İlkeleri**, G.Politzer, 19.500
- ❑ **Felsefenin Temel İlkeleri**, G.Politzer, 31.000
- ❑ **Diyalektik ve Tarihsel Materyalizmin Abecesi**, Boguslavski vd., 26.000
- ❑ **Ekonomi Politik**, P.Nikitin, 27.000
- ❑ **Sosyalizmin Ekonomi Politiği**, G.P.Solus, 22.000
- ❑ **Marksist Ekonomi Politiğin İlkeleri**, L.Leontiev, 15.000
- ❑ **İlkel Köleci Feodal Toplum**, Zubritski vd., 19.000
- ❑ **Kapitalist Toplum**, Zubritski 16.000
- ❑ **Sosyalizmin Alfabesi**, L.Huberman, 10.000

ONUR YAYINLARI

- ❑ **Türlerin Kökeni**, C.Darwin, 27.500
- ❑ **İnsanın Türeyişi**, C.Darwin, 17.000
- ❑ **Seksüel Seçme**, C.Darwin, 30.000
- ❑ **Fiziğin Evrimi**, Einstein-Infeld
- ❑ **Rölativite ve Kozmoloji**, W.Kaufmann
- ❑ **Evren ve Dönüşümleri**, R.Omnes
- ❑ **Madde ve İnsan**, M.Vasilyev, 17.000
- ❑ **Rölativitenin Alfabesi**, B.Russell
- ❑ **Mukaddime** Birinci Cilt, İbni Haldun, 27.500
- ❑ **Mukaddime** İkinci Cilt, İbni Haldun, 27.500
- ❑ **Bütün Yapıtları [Seçmeler]**, G.W.F.Hegel, 20.000
- ❑ **Hapishane Defterleri**, A.Gramsci, 24.000
- ❑ **Dünya Bunalımı**, F.Castro, 19.500
- ❑ **Rapor**, M.Gorbaçov, 12.000
- ❑ **Stalin Dönemi**, A.L.Strong, 17.000
- ❑ **Faşizm - İdeoloji ve Uygulamalar**, R.Bourderon, 20.000
- ❑ **Komünist Enternasyonalde Faşizmin Tahlili**, E.Lewerenz, 18.000
- ❑ **Görünmeyen Hükümet CIA**, Wise-Ross, 14.000
- ❑ **Emeğin ve Emekçilerin Tarihi**, P.Brizon, 29.000
- ❑ **Okulun Toplumsal İşlevi**, I.Szaniawski, 24.000
- ❑ **Anadolu Selçuklu Devleti**, V.Gordlevski, 24.000
- ❑ **Osmanlı İmparatorluğunun Yarı Sömürgeleşmesi**, A.D.Noviçev, 14.000
- ❑ **Türkiye'de Kapitalizmin Gelişme Özellikleri**, Y.Rozaliyev, 24.000
- ❑ **Türkiye'de Faşist Alman Propagandası**, J.Glasneck, 22.000
- ❑ **Türkiye'nin Siyasal Rejimi**, Taha Parla, 17.000
- ❑ **12 Eylül ve Hukuk**, Halit Çelenk, 14.000
- ❑ **İdam Gecesi Anıları**, Halit Çelenk, 24.000
- ❑ **İdamın Günlüğü**, Osman Balcıgil, 10.000
- ❑ **Hançer ve Lirik**, Metin Demirtaş, 13.000
- ❑ **Atom Bombası Çocukları**, A.Osada, 10.000
- ❑ **İspanyol Edebiyatı Tarihi**, Ertuğrul Önalp, 16.000
- ❑ **Dilbilim Akımları**, Zeynel Kıran, 18.000
- ❑ **Fransızca Dilbilgisi ve Çeviri Kılavuzu**, Zeynel Kıran, 24.000
- ❑ **Fransızca Sözcük Bilgisi**, Ayşe Kıran-Ece Korkut, 27.000
- ❑ **Le Samovar**, Mustafa Yalçıner, 10.000
- ❑ **Deux Pièces d'Or**, Mustafa Yalçıner, 15.000

MUZAFFER İLHAN ERDOST

- ❑ **İlhan İlhan**
- ❑ **Onu Anlat İşte**, 9.000
- ❑ **Bir Fotoğrafa Altyazı / İki 7 Kasım**, 12.000
- ❑ **Şemdinli Röportajı**
- ❑ **Havada Kalan Güvercin**, 10.000
- ❑ **Ey Karanlık Mavi Güneş**, 10.000
- ❑ **Adam İçin Türevler**, 10.000
- ❑ **Kapitalizm ve Tarım**, 15.000
- ❑ **Osmanlı İmparatorluğunda Mülkiyet İlişkileri**, 15.000
- ❑ **Ulus Uluslaşma Demokratikleşme**, 9.000
- ❑ **Demokrasi ve "Demokrasi"**, 10.000
- ❑ **Bilim ile Yazın Arasında**, 12.000

✓ 7 Kasım İlhan/Kitap günü, Sol ve Onur Yayınlarını, okur, %50 indirimli olarak,
✓ Ankara'da **İlhanilhan Kitabevi**'nden
✓ İstanbul'da **Cumhuriyet Kitap Kulübü** Cağaloğlu Sergi Salonu'ndan (Türkocağı Caddesi 39-41 Cağaloğlu)
✓ Ankara ve İstanbul dışından ise, PTT yoluyla, İlhanilhan Kitabevi'nden edinebilir.

İlhanilhan Kitabevi
Bayındır Sokak 23/6 Yenişehir 06420
Ankara
Tel: [4] 133 14 22

Ankara ve İstanbul dışından Sol ve Onur Yayınlarını %50 indirimli edinmek için yalnızca yanında fiyatı belirtilen kitaplardan tercihte bulununuz.
❑ Yukarıdaki listede işaretlediğim kitapların %50 indirimli tutarı olan ..... TL.'sını, İlhanilhan Kitabevi'nin 153141 No'lu Posta Çeki hesabına, 7 Kasım günü yatırdım. Makbuz ektedir. Kitapların adresime taahhütlü olarak gönderilmesini istiyorum.
Ad-Soyad:

Adres: